

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
MIASTA BARTOSZYCE NA LATA 2016 – 2022

BARTOSZYCE 2015

SPIS TREŚCI

1 Wstęp.....	3
2. Prawne uwarunkowania strategii.....	4
2.1 Zgodność z innymi dokumentami.....	5
2.2. Podstawy prawne w zakresie planowania i polityki społecznej Unii Europejskiej.....	8
2.3 Metody i techniki pracy nad tworzeniem strategii.....	8
3. Diagnoza sytuacji społecznej w mieście Bartoszyce.....	9
3.1 Charakterystyka ogólna miasta, położenie, konkurencyjność.....	9
3.2 Warunki demograficzne.....	12
3.3 Rynek pracy.....	16
3.4 Zasoby mieszkaniowe.....	22
3.5 Turystyka.....	24
3.6 System oświaty.....	25
3.7 Działalność organizacji pozarządowych.....	26
3.8 Analiza wybranych problemów społecznych.....	28
3.9 Powody udzielania poszczególnych rodzajów wsparcia.....	30
3.9.1 Ubóstwo.....	30
3.9.2 Bezrobocie.....	31
3.9.3 Niepełnosprawność.....	32
3.9.4 Długotrwała lub ciężka choroba.....	35
3.9.5 Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.....	36
3.9.6 Alkoholizm.....	37
3.9.7 Potrzeba ochrony macierzyństwa.....	38
4. Analiza SWOT.....	43
5. Założenia strategii.....	46
6. Realizacja strategii.....	48
6.1 Realizacja celu strategicznego: Wsparcie rynku pracy i rozwój ekonomii społecznej.....	48
6.2 Realizacja celu strategicznego: Wsparcie rodziny.....	56
6.3 Realizacja celu strategicznego: Poprawa stanu zdrowia mieszkańców.....	61
6.4 Realizacja celu strategicznego: Wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży.....	64
6.5 Realizacja celu strategicznego: Aktywność społeczna.....	68
6.6 Realizacja celu strategicznego: Wsparcie osób wymagających szczególnej opieki.....	71
6.7. Realizacja celu strategicznego: Przeciwdziałanie dysfunkcjom społecznym i przemocy w rodzinie.....	73
7. Monitoring i ewaluacja strategii.....	77
8. Źródła finansowania strategii.....	78

1. WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego. Cele integracji powinny być wyrazem dążeń i aspiracji społeczności lokalnej, zmierzających do rozwiązywania zidentyfikowanych problemów, likwidacji barier i zagrożeń oraz do wykorzystania wszelkich szans tkwiących w potencjale ludzkim i materialnym dla przyszłej integracji. Strategia jest również dokumentem niezbędnym, aby ubiegać się o możliwe do pozyskania środki w ramach różnorodnych funduszy pomocowych.

Niniejszy dokument składa się z dwóch części. Część pierwsza to opis istniejącej sytuacji (diagnoza stanu gminy). Część druga natomiast to wytyczenie misji gminy oraz wskazanie celów podstawowych i operacyjnych. Ich wybór został poprzedzony oceną stanu faktycznego i wywiadami przeprowadzonymi wśród mieszkańców gminy. Nie bez znaczenia były również dotychczasowe doświadczenia w rozwiązywaniu problemów społecznych, zwłaszcza będące udziałem pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W ramach Strategii zaproponowano również monitoring i ocenę skuteczności realizacji zadań strategicznych.

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną na poziomie społeczności lokalnej oraz gminą i władzami miasta, jak i na poziomie rodziny i jednostki oraz konieczność wypracowania ustawowych i niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga systemowego i profesjonalnego diagnozowania problemów społecznych w skali gminy. W przypadku zdezaktualizowania się jednych problemów lub pojawienia nowych Strategia poddana zostanie niezbędnym korektom.

Cele, kierunki działań oraz propozycje projektów zawarte w Strategii, pozwalają na dotarcie do najbardziej potrzebujących grup społecznych, często marginalizowanych i wykluczonych ze społeczeństwa. Strategia proponuje wdrożenie partnerstwa lokalnego między różnorodnymi partnerami społecznymi, jako zasady rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców Gminy Miejskiej Bartoszyce, co pozwala na rozwój i pogłębianie współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami i samorządem.

Strategia ukazuje również, poza układem organizacyjno - instytucjonalnym, układ finansowania polityki społecznej i źródła pozyskiwania środków na rozwiązywanie problemów społecznych, w tym środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Stwarza to szansę na usprawnienie instytucjonalnej sfery związanej z realizacją zadań pomocy społecznej, ograniczaniem negatywnych zjawisk społecznych, takich jak patologie, ubóstwo czy długoterminowe bezrobocie.

2. PRAWNE UWARUNKOWANIA STRATEGII

Podstawę prawną stanowi tu art. 17 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r., poz. 182). Znajdujemy w niej zapis, mówiący, iż: „*Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*”. Zwiększająca się ilość problemów społecznych, a także ich specyfika, uzależniona od typu społeczeństwa, jak i warunków prawno-ekonomicznych, stawiają jednostkę samorządu terytorialnego, jaką jest gmina przed niezwykle ważnym, jak i trudnym zadaniem.

Zgodnie z art. 16 ustawy o pomocy społecznej strategia, o której mowa powinna zawierać w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią oraz określenie celów strategicznych projektowanych zmian, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych i wskaźników realizacji działań.

Ponadto na podstawie prawną regulującą tworzenie oraz aktualizację dokumentu strategii polityki społecznej składają się następujące ustawy:

- 1) ustawa z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu narkomanii* (Dz. U. z 2012r., poz. 124 z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. *o zatrudnieniu socjalnym* (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.);
- 4) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i wolontariacie* (Dz. U. z 2014 r, poz. 1118 z późn. zm.);
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (Dz. U z 2015 r, poz. 1390 z późn. zm.);
- 6) ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r, poz. 1286 z późn. Zm);
- 7) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. *o świadczeniach rodzinnych* (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.);
- 8) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.);
- 9) ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. *o spółdzielniach socjalnych* (Dz. U. Nr 94, poz. 651 z późn. zm.);

- 10) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (Dz. U. z 2013r., poz. 135 z późn. zm.);
- 11) ustawa z dnia 21 czerwca 2001r. *o ochronie praw lokatorów mieszkaniowych, zasobie gminy i zmianie kodeksu cywilnego* (Dz. U. z 2001r., poz. 733);
- 11) Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz.U. z 1997r., poz. 776);
- 12) Ustawa z dnia 21 czerwca 2001r. *o dodatkach mieszkaniowych* (Dz.U. z 2001r., nr.71, poz. 734);
- 13) Ustawa z dnia 8 marca 1990r. *o samorządzie gminnym* (Dz.U. z 1990r., nr.16, poz. 95);
- 14) Ustawa z dnia 7 września 1991r. *o systemie oświaty* (Dz.U. z 1991r., nr.95, poz. 425);
- 15) Ustawa z dnia 7 września 2007r. *o pomocy osobom uprawnionym do alimentów* (Dz.U. z 2007r., nr 192, poz. 1378);
- 16) Ustawa z dnia 25 października 1991r. *o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej* (Dz.U. z 1991r., nr.114, poz. 493);

2.1. ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bartoszyce zgodna jest z innymi dokumentami strategicznymi, wśród których wskazać można:

- 1) Europa 2020** – „Strategia „Europa 2020” jest dziesięcioletnią strategią Unii Europejskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, zapoczątkowaną w 2010 r. Ma ona na celu nie tylko rozwiązanie problemów wynikających z kryzysu, z którego obecnie kraje UE stopniowo wychodzą. Strategia ta ma również pomóc nam skorygować niedociągnięcia europejskiego modelu wzrostu gospodarczego i stworzyć warunki, dzięki którym będzie on bardziej służył zrównoważonemu i sprzyjającemu włączeniu społecznemu wzrostowi. Ustalono pięć nadrzędnych celów, które UE ma osiągnąć do 2020 roku. Obejmują one zatrudnienie, badania i rozwój, klimat i energię, edukację, integrację społeczną i walkę z ubóstwem. Strategia zawiera również siedem tzw. inicjatyw przewodnich, w oparciu o które Unia Europejska i władze państw członkowskich będą nawzajem uzupełniać swoje działania w kluczowych dla strategii obszarach, takich jak: innowacje, gospodarka cyfrowa, zatrudnienie, młodzież, polityka przemysłowa, ubóstwo i oszczędne gospodarowanie zasobami. Inne instrumenty unijne, takie jak jednolity rynek europejski, budżet UE oraz plan działań zewnętrznych UE również przyczyniają się do realizacji celów strategii.”¹

¹ http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/index_pl.htm

2) Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury 2014-2020 – jest dokumentem planistycznym określającym poszczególne obszary a niekiedy szczegółowe działania, jakie organy samorządu województwa podejmują albo mają zamiar podjąć w zakresie wspierania rozwoju województwa. Jak wskazuje nazwa Regionalnego Programu Operacyjnego, jest to dokument o charakterze typowo operacyjnym, a więc jest on bardziej szczegółowy i ma stosunek podrzędny względem dokumentu strategii rozwoju. Podstawę prawną dla funkcjonowania RPO stanowi uchwalona 6 grudnia 2006 ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

3) Narodowa Strategia Integracji Społecznej - dokument przygotowany przez Zespół Zadaniowy ds. Reintegracji Społecznej. Cele pracy nad strategią określono jako pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej UE, stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Realizacja konkretnych działań prowadzić ma do następujących efektów:

- a) dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- b) rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- c) modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- d) wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bartoszyce zgodne są z priorytetami Narodowej Strategii Integracji Społecznej określonymi jako:

- a) wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym;
- b) poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym;
- c) upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy;
- d) rekompensowanie deficytu rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci;
- e) radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego;
- f) ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych;
- g) ograniczenie bezrobocia długookresowego;
- h) zmniejszenie bezrobocia młodzieży;
- i) zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych;
- j) zwiększenie liczby uczestników w Aktywnej Polityce Rynku Pracy – ALMP (z ang. Active Labour Market Policy);
- k) upowszechnienie kształcenia ustawicznego;

- l) wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności;
- m) powszechne ubezpieczenie zdrowotne;
- n) kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego;

4) Strategia Polityki Społecznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2020 roku

- Cel główny Strategii Polityki to: „Osoby i rodziny z województwa warmińsko-mazurskiego, ich środowiska lokalne i otoczenie instytucjonalne współdziałają ze sobą i są zaangażowane we wzmacnianie integracji oraz aktywizacji społecznej i zawodowej.” W ramach celu głównego Strategii przyjęto cztery zasadnicze priorytety odpowiadające głównym obszarom problemowym w regionie;

- a) prawidłowo funkcjonująca rodzina,
- b) wzmacnianie integracji społecznej,
- c) wspieranie aktywności i mobilności zawodowej oraz edukacyjnej osób bezrobotnych,
- d) rozwój społeczeństwa obywatelskiego,

5) Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego - określająca priorytetowe dziedziny, których rozwój wpłynie na poprawę wizerunku województwa warmińsko-mazurskiego, jak i na wzrost standardu życia jego mieszkańców. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bartoszyce zgodna jest z celem głównym Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego, który zapisany jest jako *Rozwój Warmii i Mazur na rzecz spójności ekonomicznej, społecznej i przestrzennej w jednoczącej się Europie. Ponadto wpisuje się w priorytet Restrukturyzacja obszarów miejskich. W zakresie celów strategicznych koresponduje z celami strategicznymi:*

- a) lepsza infrastruktura społeczna,
- b) podniesienie poziomu wykształcenia.

Ponadto dokument wpisuje się w priorytet zapisany w Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego zapisany jako: *Atrakcyjność zamieszkania* i realizuje cel strategiczny *Zapewnione bezpieczeństwo socjalne i infrastruktura socjalna sprzyjająca aktywizacji i zapobiegająca marginalizacji społecznej*. Efektem realizacji tego celu będzie zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej świadczeniobiorców pomocy społecznej, zdolności do uzyskania pracy, a tym samym zmniejszenie wydatków finansowych ze środków publicznych.

2.2 PODSTAWY PRAWNE W ZAKRESIE PLANOWANIA POLITYKI SPOŁECZNEJ W UNII EUROPEJSKIEJ

Strategia Lizbońska, a zwłaszcza jej konkretyzacja określona w Celach Nicejskich, sformułowanych jako:

- a) Zapewnienie dostępu do pracy, zasobów, praw, dóbr i usług dla wszystkich.
- b) Zapobieganie ryzyku wykluczenia.
- c) Pomoc najbardziej narażonym (wspieranie najstabszych).
- d) Mobilizacja wszystkich aktorów/organizacji ze sfery polityki, gospodarki oraz życia społecznego.

2.3. METODY I TECHNIKI PRACY NAD TWORZENIEM STRATEGII

Podczas pracy nad tworzeniem dokumentu strategii wykorzystano zróżnicowane metody i techniki projektowe i badawcze. W pierwszym etapie prac przeprowadzono analizę obowiązujących obecnie dokumentów strategicznych funkcjonujących na terenie miasta Bartoszyce. Przeanalizowano stosowalność tych dokumentów w wymiarze praktycznym oraz wymagania państwa wobec instytucji odpowiedzialnych za realizację polityki społecznej na terenie Bartoszyce.

Podczas przeprowadzania diagnozy sytuacji społecznej na terenie miasta Bartoszyce opierano się analizie danych ilościowych i jakościowych pozyskanych z ogólnodostępnych baz danych, jak na przykład z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz bezpośrednio od przedstawicieli urzędów i instytucji powiązanych z realizacją polityki społecznej na poziomie gminy, powiatu, a także województwa.

W ramach projektu tworzenia dokumentu strategii, w Urzędzie Miasta w Bartoszycach odbyły się trzy spotkania robocze, w których udział wzięli przedstawiciele Urzędu Miasta Bartoszyce, Rady Miasta Bartoszyce, Powiatowego Centrum Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Powiatowego Urzędu Pracy, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, innych jednostek zaangażowanych w realizację polityki społecznej w Bartoszycach, a także przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Na spotkaniach roboczych wypracowano wspólnie z uczestnikami warsztatów założenia zawarte w analizie SWOT zawartej w niniejszym dokumencie, a także główne obszary problemowe i cele szczegółowe.

Realizator niniejszego dokumentu – Grupa Doradcza PRIMUS - pragnie złożyć serdeczne podziękowania wszystkim osobom zaangażowanym w stworzenie niniejszego dokumentu za okazane wsparcie oraz aktywność podczas przeprowadzonych warsztatów i spotkań.

3. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W MIEŚCIE BARTOSZYCE

3.1 CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA MIASTA, POŁOŻENIE, KONKURENCYJNOŚĆ

Miasto Bartoszyce położone jest w północnej Polsce, w północnej części województwa warmińsko- mazurskiego w powiecie bartoszyckim, którego jest stolicą i największym ośrodkiem miejskim. Powiat bartoszycki zlokalizowany jest w pobliżu granicy polsko-rosyjskiej z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. W skład powiatu bartoszyckiego wchodzi następujące gminy: gminy miejskie: Bartoszyce, Górowo Iławeckie; gminy miejsko-wiejskie: Bisztynek, Sępólno; gminy wiejskie: Bartoszyce, Górowo Iławeckie; miasta: Bartoszyce, Górowo Iławeckie, Bisztynek, Sępólno.

Mapa nr 1 przedstawia położenie miasta Bartoszyce w Polsce.

Źródło: Urząd Miasta Bartoszyce

Miasto Bartoszyce położone jest w następujących odległościach od większych miast:

Olsztyn – 71 km

Warszawa – 256 km

Gdańsk – 177 km

Kaliningrad – 58 km.

Miasto Bartoszyce i gmina wiejska Bartoszyce położone są w obszarze wyznaczonej aglomeracji Bartoszyce na mocy Uchwały Nr XXVII/541/13 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 maja 2013 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Bartoszyce oraz likwidacji dotychczasowej aglomeracji Bartoszyce (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2013 r. poz. 2075).

Bartoszyce leżą w odległości 17 km od granicy z Federacją Rosyjską. Stanowi to ważny element charakteryzujący gospodarkę i specyfikę tego miasta. Najbliższym drogowym przejściem granicznym z Federacją Rosyjską jest przejście położone w miejscowości Bezledy-Bagrationsk. Jest to największe drogowe przejście graniczne z Obwodem Kaliningradzkim.

W 2010 r. Straż Graniczna odnotowała 1 451 492 przekroczenia granicy z Rosją, w 2011 – 2 373 517, w 2012 – 4 073 142 (z czego 107 809 w ramach MRG), a w pierwszej połowie 2013 – 2 745 053 (z czego 310 860 w ramach MRG).²

Mapa nr 2 przedstawia położenie gminy Bartoszyce względem gmin sąsiadujących.

Źródło: Urząd Miasta w Bartoszykach

Miasto Bartoszyce zajmuje powierzchnię 11 kilometrów kwadratowych, co stanowi 0,84% powierzchni powiatu bartoszyckiego. Przez miasto bezpośrednio przebiega droga krajowa nr 51, biegnąca z Bezled do Olsztynka, prowadząca w swoim przebiegu przez stolicę województwa - Olsztyn. Stanowi ona jeden z najważniejszych szlaków komunikacyjnych w województwie warmińsko-mazurskim. Ma też wpływ rozwój gospodarczy i społeczny Bartoszyca.

Bartoszyce nie posiadają obecnie pasażerskiej komunikacji kolejowej. Kursy pociągów osobowych z Olsztynem i innymi miejscowościami w województwie zostały zawieszony z powodu niskiej rentowności. Komunikację zapewniają usługi świadczone przez przedsiębiorstwo MOBILIS w Bartoszykach oraz prywatnych przewoźników posiadających busy. Kursy realizowane są często – na przykład połączenia z Olsztynem odbywają się kilkanaście razy dziennie.

Układ przestrzenny Bartoszyca jest podzielony w sposób naturalny przez koryto rzeki Łyny, a także w sposób techniczny torami kolejowymi na dwie części. Stwarza to spore utrudnienia w obsłudze komunikacyjnej, z uwagi na fakt, iż istnieje tylko jeden most drogowy umożliwiający przekroczenie rzeki. Kolejnym utrudnieniem komunikacyjnym przy obsłudze przemysłowej dzielnicy (Zatorze) są dwa nienormatywne wiadukty drogowe, uniemożliwiające skuteczną obsługę zakładów przemysłowych przez samochody o dużym tonażu.

² https://www.pism.pl/files/?id_plik=15090, s.2

Połowę powierzchni miasta Bartoszyce zajmują grunty zabudowane i zurbanizowane (589 ha, z czego 256 ha należy jest własnością miasta). Pozostałe formy użytkowania powierzchni to użytki rolne (401 ha, z czego 221 ha należy do Skarbu Państwa), lasy oraz tereny zadrzewione i zakrzewione (117 ha), grunty pod wodami (33 ha), tereny różne (31 ha) oraz nieużytki (8 ha).

Miasto Bartoszyce w dniu 31 12 2014 roku zamieszkiwało 24 432 osób.

Tabela nr 1 przedstawia liczbę osób zamieszkujących poszczególne miasta powiatowe w województwie warmińsko-mazurskim.

Lp	Nazwa miasta	Liczba ludności
1	Olsztyn	173 831
2	Elbląg	122 368
3	Ełk	60 103
4	Ostróda	33 790
5	Iława	33 344
6	Giżycko	29 932
7	Kętrzyn	27 924
8	Bartoszyce	24 432
9	Szczytno	24 185
10	Mrągowo	22 135
11	Działdowo	21 489
12	Pisz	19 562
13	Braniewo	17 281
14	Olecko	16 458
15	Lidzbark Warmiński	16 322
16	Gołdap	13 748
17	Węgorzewo	11 661
18	Nowe Miasto Lubawskie	11 180

Źródło: dane GUS

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli można zauważyć, iż Bartoszyce należą do średnich miast powiatowych w województwie warmińsko mazurskim pod względem liczby mieszkańców.

Szczegółowe informacje dotyczące liczby i charakterystyki mieszkańców Bartoszyce zawarte będą w dziale „Demografia”.

Bartoszyce są pierwszym większym miastem, które odwiedzają mieszkańcy Federacji Rosyjskiej po przekroczeniu granicy na przejściu granicznym w Bezledach. Stwarza to realne korzyści dla osób zamieszkujących to miasto. W Bartoszycach znajdują się siedziby urzędów, zakłady produkcyjne, handlowe oraz usługowe.

3.2. WARUNKI DEMOGRAFICZNE

Na podstawie danych uzyskanych z Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż w dniu 31 grudnia 2014 roku miasto Bartoszyce zamieszkiwały 24 432 osoby, w tym 12 857 kobiet oraz 11 575 mężczyzn. Zestawienie ludności zamieszkującej miasto Bartoszyce w latach 2011 – 2014 przedstawia tabela nr 2.

LATA	2011	2012	2013	2014
Liczba mieszkańców	24 827	24 719	24 527	24 432
Liczba kobiet	13 058	13 015	12 910	12 857
% ludności	52,5	52,6	52,6	52,6
Liczba mężczyzn	11 769	11 704	11 617	11 575
% ludności	47,5	47,4	47,4	47,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

W latach 2011 – 2014 liczba mieszkańców Bartoszyca spadła o 1,59 %. Spowodowane jest to wieloma czynnikami zarówno o charakterze gospodarczym, jak i społecznym.

Na podstawie wyżej przedstawionych danych można zauważyć, że liczba mieszkańców miasta Bartoszyce w latach 2011 – 2014 rokrocznie spadała. Nie jest to trend odosobniony, ponieważ w skali województwa warmińsko-mazurskiego oraz powiatu bartoszyckiego można zauważyć analogiczne zjawiska. Prognoza ludności przeprowadzona przez Główny Urząd Statystyczny dla województwa warmińsko-mazurskiego zakłada dalszy spadek liczby ludności.

W 2012 roku w mieście Bartoszyce gęstość zaludnienia wyniosła 2072 osoby na każdy kilometr kwadratowy i był to wskaźnik spadający w latach 2011 – 2014. Tabela nr 3 przedstawia wskaźnik gęstości zaludnienia w Bartoszycach w latach 2011 -2014.

Lata	Gęstość zaludnienia (os/km ²)
2011	2257
2012	2247
2013	2230
2014	2072

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na podstawie danych zawartych w powyższych tabelach można zauważyć, iż zarówno liczba mieszkańców Bartoszczy, jak i gęstość zaludnienia w mieście rokrocznie spadała. Jest to trend niekorzystny z demograficznego punktu widzenia. Jeżeli utrzyma się on na niezmiennym poziomie, może to w dłuższej perspektywie powodować duże utrudnienia na wielu obszarach: gospodarki, rynku pracy czy polityki społecznej w mieście.

Tabela nr 4 przedstawia liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Bartoszczykach w latach 2011 – 2014.

Lata	Wiek przedprodukcyjny		Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny	
	Liczba osób	(%)	Liczba osób	(%)	Liczba osób	(%)
2011	4354	17,5	16 392	66,0	4081	16,4
2012	4295	17,3	16 149	65,3	4275	17,2
2013	4224	17,2	15 836	64,5	4467	18,2
2014	4182	17,1	15 570	63,7	4680	19,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Tabela nr 4 pokazuje wyraźny trend w postaci spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym wraz ze znacznym wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Dynamika tych trendów jest bardzo wyraźna w przypadku wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym (wzrost o 2,7%), przy jednoczesnym spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (spadek o 0,4%) i osób w wieku produkcyjnym (spadek o 2,3%).

Nie jest to jednak trend odosobniony – podobne zjawiska możemy zauważyć w skali powiatu, województwa, a nawet całego kraju. Trend wskazany w latach 2011 – 2014 jest jedynie częścią długoletniego procesu starzenia się społeczeństwa w Polsce.

Tabela nr 5 przedstawia strukturę wiekową mieszkańców Bartoszczy w dniu 31 12 2014 roku.

Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców
0-9	2381
10-19	2316
20-29	3265
30-39	3985
40-49	3161
50-59	3854
60-69	3123
70+	2347

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli można zauważyć, iż najliczniejszą grupę mieszkańców Bartoszcyc stanowią osoby w wieku 20-39 lat, co jest faktem korzystnym z demograficznego punktu widzenia. Niepokojącym wskaźnikiem jest porównywalna liczba osób w wieku ponad 70 lat (2347 osób) oraz liczba osób w wieku 0-9 lat (2381 osób). W dłuższej perspektywie może to powodować znaczne problemy społeczne, a także problemy na rynku pracy związane z brakiem młodych, wykwalifikowanych pracowników w różnych grupach zawodowych. Najliczniejszą grupę mieszkańców Bartoszcyc w 2014 roku stanowiły osoby w wieku 30-39 lat, co stanowi potwierdzenie faktu o powolnym, lecz postępującym procesie starzenia się ludności miasta.

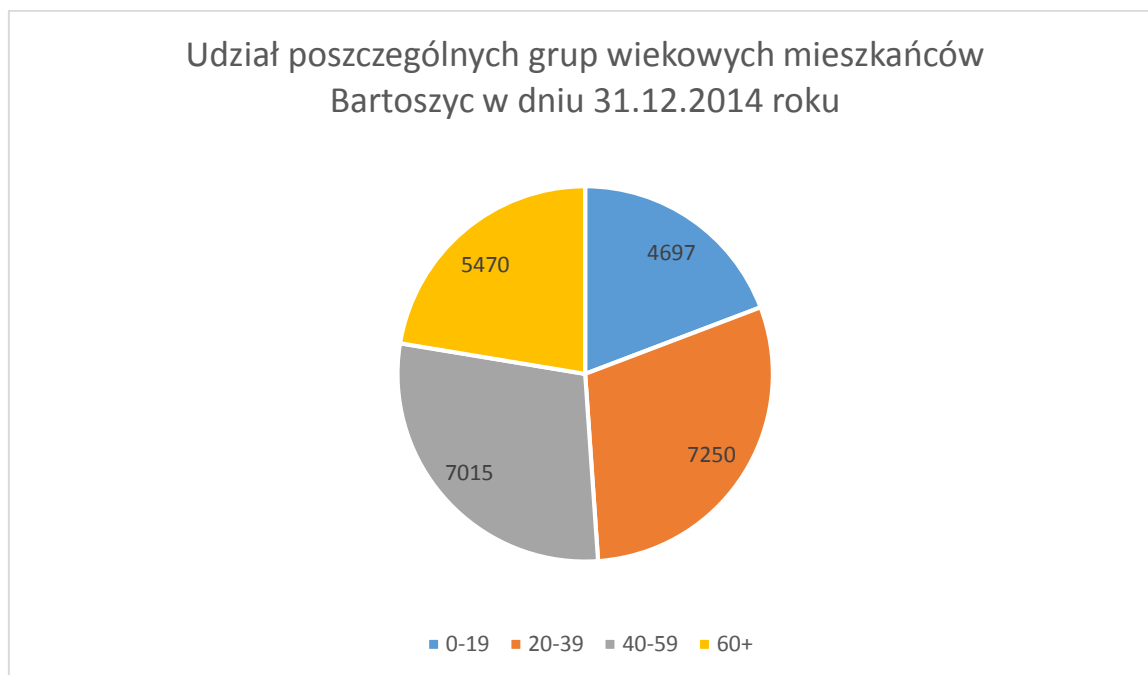
Tabela nr 6 przedstawia strukturę wiekową mieszkańców miasta Bartoszyce w latach 2011 – 2014.

Przedział wiekowy	Lata	Liczba mieszkańców	% ogółu	Trend
0-19	2011	4943	19,9	
	2012	4858	19,6	
	2013	4771	19,4	
	2014	4697	19,2	
20-39	2011	7635	30,7	
	2012	7531	30,4	
	2013	7390	30,1	
	2014	7250	29,6	
40-59	2011	7384	29,7	
	2012	7230	29,2	
	2013	7125	29,0	
	2014	7015	28,7	
60+	2011	4865	19,5	
	2012	5091	20,5	
	2013	5241	21,3	
	2014	5470	22,3	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli można zauważyć, iż w latach 2011-2014 w Bartoszcycach zaszły z demograficznego punktu widzenia niekorzystne zmiany. Liczba ludności do 19 roku życia spadła z poziomu 19,9 % w roku 2011, do poziomu 19,2 % w roku 2014. Z kolei liczba osób starszych - w wieku powyżej 60 roku życia wzrosła z poziomu 19,5 % w roku 2011 do poziomu 22,3 % w roku 2014. Utrzymywanie się takiego trendu może spowodować bardzo niekorzystne konsekwencje dla gospodarki w Bartoszcycach, która w dłuższej perspektywie czasowej może zacząć cierpieć na brak osób zarówno w wieku przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym. Rosnąć będzie liczba osób starszych, które wymagać będą opieki oraz specjalistycznych usług ze strony młodszych mieszkańców miasta jak również podjęcia konkretnych działań ze strony władz miasta oraz jednostek podległych.

Wykres nr 1 przedstawia udział poszczególnych grup wiekowych mieszkańców Bartoszyca w ogólnej liczbie ludności tego miasta.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Najliczniejszą grupę mieszkańców Bartoszyca w dniu 31 grudnia 2014 stanowiły osoby w wieku 20-39 lat. Niekorzystnym natomiast jest fakt przewagi liczby osób w wieku powyżej 60 lat nad osobami do lat 19.

Tabela nr 7 przedstawia liczbę urodzeń i zgonów w Bartoszycach w latach 2011 – 2014.

Lata	Województwo warmińsko- mazurskie	Miasto Bartoszyce	(%)
URODZENIA			
2011	14 750	217	1,47
2012	14 330	199	1,39
2013	13 624	207	1,52
2014	13 958	181	1,30
ZGONY			
2011	12 940	228	1,76
2012	13 415	208	1,55
2013	13 923	275	1,98
2014	Brak danych	219	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Wskaźnik obciążenia demograficznego ma za zadanie ukazanie stosunku liczby ludności w wieku przed i poprodukcyjnym do liczby ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym.

W tabeli nr 8 wskazano wskaźnik obciążenia demograficznego dla miasta Bartoszyce w latach 2011 - 2014

Lata	Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
2011	51,5	93,7	24,9
2012	53,1	99,5	26,5
2013	54,9	105,8	28,2
2014	56,9	111,9	30,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Dane zawarte w powyższej tabeli wskazują niekorzystne z punktu demograficznego procesy następujące w mieście Bartoszyce. Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym w latach 2011 – 2014 systematycznie rośnie, podobnie jak liczba osób w wieku poprodukcyjnym, przypadających na wskaźnik osób w wieku produkcyjnym.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy warunków demograficznych miasta Bartoszyce można wysnuć następujące wnioski: społeczeństwo Bartoszyce, jak innych miast w województwie warmińsko-mazurskim starzeje się.

Przyrost osób w wieku powyżej 60 roku życia jest większy niż osób młodych, w wieku przedprodukcyjnym. Trendy w wieku ludności Bartoszyce są niekorzystne z demograficznego punktu widzenia. Istnieje realne zagrożenie, iż w przypadku dalszego trwania pokazanych powyżej procesów, a także przy odpływie młodych mieszkańców Bartoszyce do większych i bardziej atrakcyjnych pod względem zatrudnienia ośrodków miejskich, społeczeństwo tego miasta będzie stopniowo się starzało.

Niezbędna jest w kolejnych latach polityka społeczna, skierowana na aktywne wspieranie osób młodych atrakcyjną ofertą w zakresie warunków życia, zatrudnienia oraz prorodzinnej polityki prorodzinnej, uwzględniającej potrzeby i korzyści osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym.

3.3 RYNEK PRACY

W dniu 30 kwietnia 2015 roku w mieście Bartoszyce zarejestrowane były 1802 osoby bezrobotne, w tym 899 kobiet i 903 mężczyzn.

Tabela nr 9 przedstawia liczbę osób bezrobotnych w Bartoszycach w latach 2012 – 2015.

Lata	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2012	2116	1046	1070
2013	2117	1058	1059
2014	1891	975	916
30 04 2015	1802	903	899

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Na podstawie danych ukazanych w tabeli nr 9 można zauważyć, iż liczba osób bezrobotnych w latach 2012-2015 spadała.

Tabela nr 10 przedstawia procentowy wskaźnik liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w mieście Bartoszyce, w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2011 - 2014.

Lata	Ogółem (%)	Kobiety (%)	Mężczyźni (%)
2011	12,7	12,0	13,4
2012	13,1	12,4	13,8
2013	13,4	12,8	14,0
2014	12,1	12,0	12,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli można stwierdzić, iż procentowy wskaźnik liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym nie wykazuje zdecydowanego trendu. Rokrocznie liczba osób bezrobotnych zmienia się w zależności od bieżących warunków panujących na lokalnym oraz ponadregionalnym rynku pracy.

Większy odsetek procentowego wskaźnika liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w mieście Bartoszyce w liczbie ludności w wieku produkcyjnym stanowią mężczyźni.

Tabela nr 11 przedstawia strukturę osób bezrobotnych w Bartoszycach w latach 2012-2015 według wieku.

Lata	Do 25	25-34	35-44	45-54	55-59	60 i więcej
2012	357 (16,9%)	629 (29,7%)	406 (19,1%)	490 (23,2%)	191 (9,1%)	43 (2,0%)
2013	307 (14,4%)	627 (30,0%)	398 (18,8%)	461 (21,8%)	258 (11,9%)	66 (3,1%)
2014	266 (14,1%)	525 (27,8%)	383 (20,2%)	403 (21,3%)	233 (12,3%)	81 (4,3%)
30.04.2015	252 (13,9%)	514 (28,5%)	383 (21,3%)	354 (19,6%)	213 (11,9%)	86 (4,8%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Bartoszycach

Na podstawie danych zawartych w tabeli nr 11 można zauważyć, iż najliczniejszą grupę wiekową wśród osób bezrobotnych w mieście Bartoszyce stanowią osoby w wieku 25-34 lata. Jest to sytuacja powtarzająca się w kolejnych latach. Niepokojący jest również fakt stałego powiększania się odsetka osób bezrobotnych w wieku powyżej 60 lat z poziomu 2,0% do poziomu 4,8% ogółu osób bezrobotnych – ponad dwukrotny wzrost. Osoby w wieku ponad 60 lat mają mniejsze szanse na ponowne znalezienie zatrudnienia poprzez ograniczone możliwości przekwalifikowania lub podniesienia kwalifikacji zawodowych. Należy podjąć działania ograniczające zjawisko dalszego wzrostu odsetka liczby osób w wieku ponad 60 roku życia w ogólnej liczbie osób bezrobotnych. Dobrym wskaźnikiem jest spadek odsetka osób młodych (do 25 roku życia oraz w przedziale wiekowym 25-34 lata).

Tabela nr 12 przedstawia liczbę osób bezrobotnych w Bartoszycach według wykształcenia.

Lata	Gimnazjalne i poniżej	Zasadnicze zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Policealne i średnie zawodowe	Wyższe
2012	458	701	294	422	241
2013	446	703	287	431	250
2014	431	608	266	374	212
30 04 2015	384	547	281	375	215

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Bartoszycach

Rokrocznie największą liczbę osób bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Na drugim miejscu znalazły się osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Osoby o niskim wykształceniu mają problemy ze znalezieniem pracy ze względu na niskie kwalifikacje zawodowe. Należy podjąć działania zmierzające do ułatwienia osobom z niskim wykształceniem znalezienia zatrudnienia poprzez projekty mające na celu nabycie nowych lub podniesienie posiadanych kwalifikacji zawodowych lub zwiększenie ich umiejętności w zakresie aktywnego poszukiwania pracy i sprawnego poruszania się po rynku pracy a także dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy.

Tabela nr 13 przedstawia liczbę osób bezrobotnych w Bartoszycach według stażu pracy.

Lata	Do 1 roku	1-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	20-30 lat	30 lat i więcej	Bez stażu
2012	322 (15,2%)	522 (24,7%)	324 (15,4%)	337 (15,9%)	254 (12,0%)	61 (2,9%)	296 (13,9%)
2013	321 (15,2%)	513 (24,2%)	305 (14,3%)	361 (17,1%)	269 (12,7%)	80 (3,8%)	268 (12,7%)
2014	293 (15,5%)	455 (24,1%)	283 (14,9%)	339 (17,9%)	228 (12,1%)	65 (3,4%)	229 (12,1%)
30 04 2015	294 (16,3%)	443 (24,6%)	274 (15,2%)	311 (17,3%)	217 (12,0%)	53 (2,9%)	210 (11,7%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Bartoszycach

Na podstawie danych zawartych w tabeli nr 13 można stwierdzić, iż największą grupą osób bezrobotnych w Bartoszycach są osoby ze stażem pracy od 1 roku do pięciu lat. Dobrym wskaźnikiem jest spadek odsetka liczby osób, które nie posiadają stażu pracy. Niepokojący jest natomiast fakt wzrostu liczby osób bezrobotnych, które mają staż pracy do jednego roku. Należy podjąć działania i projekty zmierzające do poprawy skuteczności poszukiwania pracy przez osoby z niskim stażem pracy.

Tabela nr 14 przedstawia liczbę osób bezrobotnych w mieście Bartoszyce według pozostałych kategorii.

Lata	Liczba bezrobotnych	Długotrwale bezrobotni	Bezrobotni do 25 roku życia	Bezrobotni powyżej 50 roku życia	Bezrobotni bez kwalifikacji
2012	2116	1189 (56,2%)	357 (16,9%)	501 (23,7%)	447 (21,1%)
2013	2117	1244 (58,8%)	307 (14,5%)	579 (27,3%)	507 (23,9%)
2014	1891	1143 (60,4%)	266 (14,0%)	537 (28,3%)	515 (27,2%)
30 04 2015	1802	1050 (58,3%)	252 (13,9%)	493 (27,4%)	492 (27,3%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Olsztynie

Na podstawie informacji zawartych w powyższej tabeli można zauważyć, iż w latach 2012 – 2015 liczba osób długotrwale bezrobotnych utrzymywała się na wyrównanym poziomie oscylującym w granicach 60% ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych. Cieszy fakt spadku odsetka liczby osób młodych – do 25 roku życia, niepokoi natomiast wzrost liczby osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia oraz osób nie posiadających kwalifikacji zawodowych. Należy podjąć zdecydowane działania mające na celu zatrzymanie tych niekorzystnych trendów, poprzez objęcie opieką osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, a także osób nie posiadających kwalifikacji zawodowych.

Na terenie miasta zarejestrowane są 2 232 podmioty gospodarcze. Do największych pracodawców należą firmy z branży meblarskiej (produkcja mebli drewnianych i tapicerowanych, szkła meblowego) oraz z branży odzieżowej. W Bartoszycach duże znaczenie ma również zatrudnienie w sektorze publicznym, oraz reprezentowanym przez administrację samorządową szczebla gminnego i powiatowego i podległe temu sektorowi liczne jednostki budżetowe (swoją siedzibę posiadają tutaj władze miasta, gminy wiejskiej Bartoszyce oraz powiatu bartoszyckiego).

Główni pracodawcy w Bartoszycach

L.p.	Nazwa firmy	Liczba zatrudnionych	Adres	Branża
1	BRW SOFA Sp. z o.o.	340	ul. Warszawska 22a	produkcja mebli tapicerowanych
2	Nova Mazur Design Sp. z o.o.	275	ul. Orzeszkowej 2	produkcja mebli tapicerowanych
3	FM Bravo Sp. z o.o.	223	ul. Drzewna 1	produkcja mebli
4	W - M Glass Sp. z o.o.	178	ul. Kętrzyńska 53	produkcja szkła meblowego
5	Infinity Group Sp. z o.o.	151	ul. Pieniężnego 10	produkcja odzieży
6	STALMOT & WOLMET S.A.	120	ul. Drzewna 5	produkcja okuć meblowych
7	MOBILIS Sp. z o.o.	110	ul. Kętrzyńska 64	usługi transportowe
8	COWiK Wodociągowo - Ciepłownicza Sp. z o.o.	92	ul. Limanowskiego 1	usługi komunalne
9	CORAB Sp. z o.o.	90	ul. Kętrzyńska 57	produkcja anten satelitarnych, systemów fotowoltaicznych
10	Get Fresh Cosmetics LTD Sp. z o.o.	od 60 do 180	ul. Pieniężnego 10	produkcja środków chemicznych
11	BARTKO Sp. z o.o.	85	ul. gen. Józefa Bema 32	gospodarka komunalna
12	BART - DRUK Sp. z o.o.	81	ul. Kętrzyńska 41	produkcja opakowań, drukarnia
13	Paged - Sklejka S.A.	55	ul. 11-go Listopada 2	produkcja surowca do produkcji sklejek
14	"DELUX" Przewozy Turystyczno - Pasażerskie	50	ul. Karola Marksa 61	przewozy turystyczno-pasażerskie
15	Zakład Gospodarki Odpadami Sp. z o.o.	25	ul. Zbożowa 8	gospodarka komunalna
16	STANTEX	25	ul. Nad Łyną 15	produkcja odzieży
17	Peak Packaging Poland Sp. z o.o.	23 - 26	ul. Inwestycyjna 5	produkcja opakowań foliowych
18	AMK - Workstyle Kozłowscy Sp.j.	23	ul. Karola Marksa 13	odzież ochronna, artykuły BHP
19	"Wawrzyn" Handlowo - Produkcyjna Spółdzielnia Pracy	23	ul. Kętrzyńska 35	produkcja wyrobów tartacznych
20	Mt - Nord - m. Girulski i T Karnicki	20	ul. Zakole 17	produkcja artykułów papierniczych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miasta Bartoszyce

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w Bartoszycach, w 2013 roku działały 2 232 podmioty gospodarcze, odnotowując tym samym wzrost o 7% w stosunku do 2007 roku. Udział sektora prywatnego w ogólnej liczbie podmiotów wynosił 95,5%, co jest wartością typową dla miast o podobnej wielkości. W strukturze form organizacyjno-prawnych istniejących podmiotów gospodarczych dominowała działalność gospodarcza prowadzona przez osoby fizyczne. Na terenie miasta działalność prowadziły 22 spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego.

Podmioty	2007 rok	2013 rok	Zmiana w latach 2007-2013
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych:			
Ogółem	2087	2232	7%
w tym sektor publiczny	87	100	15%
w tym sektor prywatny	2000	2132	7%
Podmioty gospodarki narodowej wg wybranych form prawnych:			
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1618	1599	-1%
Spółki handlowe	81	94	16%
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	18	22	22%
Spółdzielnie	10	10	0%
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	56	76	36%
Spółki cywilne	b.d.	172	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Na podstawie analizy danych z zakresu liczby podmiotów gospodarczych w Bartoszycach, według sekcji PKD tego zestawienia stwierdza się, że w roku 2013 najwięcej podmiotów gospodarczych działało w sekcji związanej z handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów. Zarejestrowano w niej 26% wszystkich podmiotów gospodarczych. Znaczna liczba podmiotów gospodarczych zajmowała się również budownictwem (10%), opieką zdrowotną i pomocą społeczną (9%), pozostałą działalnością usługową (9%), transportem i gospodarką magazynową (8%), działalnością związaną z obsługą rynku nieruchomości (8%). Najmniej zarejestrowanych jednostek gospodarczych zajmowało się wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (1 podmiot) oraz górnictwem i wydobywaniem (1 podmiot). Podobnie kształtowała się struktura działalności gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne. Wśród nich największy udział miał handel hurtowy, detaliczny i naprawa pojazdów (28%), budownictwo (13%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (11%) oraz transport i gospodarka magazynowa (10%).

3.4 ZASOBY MIESZKANIOWE

Zasoby mieszkaniowe miasta Bartoszyce na koniec 2014 roku obejmowały 9 071 mieszkań o 33 152 izbach i powierzchni użytkowej 536 225 m². Przeciętna powierzchnia mieszkania wynosi 59,1 m², co daje wskaźnik przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę na poziomie 21,9 m². Pomimo wzrostu tego wskaźnika na przestrzeni analizowanych lat pozostaje on wciąż na niższym poziomie niż średnia dla województwa warmińsko-mazurskiego (23,6 m²) oraz dla kraju (26,7 m²). W Bartoszycach pod względem liczby budynków, mieszkań oraz ich powierzchni użytkowej występuje przewaga zabudowy wielorodzinnej.

Zgodnie z danymi przedstawionymi w poniższej tabeli zasoby mieszkaniowe w Bartoszycach rosą. W latach 2007-2014 liczba mieszkań wzrosła o 260, liczba izb o 1 192, a powierzchnia użytkowa mieszkań o 22 840 m². Przy niekorzystnej sytuacji demograficznej wpłynęło to na poprawę wskaźników zasobów mieszkaniowych przedstawionych w tabeli.

Tabela nr 15 przedstawia stan zasobów zasoby mieszkaniowych w Bartoszycach

Lata	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań	Przeciętna pow. użytkowa na 1 mieszkańca	Mieszkania na 1000 mieszkańców
2010	8945	32623	525129	58,7	357,0
2011	8992	32817	528905	58,8	362,2
2012	9025	32966	531724	58,9	365,1
2013	9046	33044	533753	59,0	368,8
2014	9071	33152	536225	59,1	369,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta w Bartoszycach

Pomimo wzrostu bezwzględnej liczby mieszkań w Bartoszycach dynamika rozwoju budownictwa mieszkaniowego jest na bardzo niskim poziomie. Liczba mieszkań oddanych na 1000 mieszkańców od roku 2007 do 2013 wynosi 12,8 i jest na zdecydowanie niższym poziomie niż w przypadku Polski (26,6), województwa warmińsko-mazurskiego (25,7) i wybranych miast o podobnej liczbie ludności – Działdowa (37,6), Kętrzyna (19,5) i Szczytna (17,6).

Zanotowany wzrost liczby mieszkań jest niewystarczający w zestawieniu z dużym zapotrzebowaniem na mieszkania na terenie miasta. O niezaspokojonych potrzebach mieszkaniowych w Bartoszycach świadczy liczba rodzin, które oczekują na lokale socjalne. W 2014 roku było to 25 rodzin. Są to głównie rodziny o niskich dochodach, będące w trudnej sytuacji życiowej oraz posiadające wyroki eksmisyjne. Standard lokali socjalnych i ich wyposażenie jest na niskim poziomie, jednak lokalne te nadają się do zamieszkania.

Niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe miasta przejawiają się w następujących aspektach:

- brak lokali przeznaczonych na realizację wyroków eksmisyjnych z prawem do lokalu socjalnego,
- brak pomieszczeń tymczasowych przeznaczonych na realizację wyroków eksmisyjnych bez prawa do lokalu socjalnego,
- brak lokali przeznaczonych na lokale zamienne (w celu realizacji rozbiórek),
- brak lokali na realizację wykazów osób zakwalifikowanych do zawarcia umów najmu lokali socjalnych oraz lokali na czas nieoznaczony.

Zaległości z tytułu opłat za mieszkania komunalne w 2013 roku wynosiły 194,6 tys. zł i dotyczyły 131 mieszkań, z czego zaległości w opłatach powyżej 3 miesięcy wynoszą 147,8 tys. zł.

Zaległości w opłatach za mieszkanie są częstą przyczyną postępowań eksmisyjnych. Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku w sądzie toczyło się 11 postępowań eksmisyjnych, zakończono 10 postępowań eksmisyjnych, a 30 postępowań zostało zakończonych w latach poprzednich i w 2014 roku oczekiwało na realizację.

Sytuację mieszkaniową w mieście rozpatrywać można również poprzez ilość wypłacanych dodatków mieszkaniowych. Prawo do dodatków mieszkaniowych mają najubożsi lokatorzy mieszkań komunalnych i spółdzielczych, których nie stać na miesięczne opłaty czynszu. Osoby ubiegające się o dodatek mieszkaniowy muszą posiadać tytuł prawny do zajmowanego lokalu i spełniać kryterium dochodowe. W 2014 roku wypłacono łącznie 6 939 dodatków mieszkaniowych na kwotę 1 064 187 zł.

Główni administratorzy zasobów wielorodzinnych na terenie Miasta Bartoszyce to:

- „LOKUM” Sp. z o.o.,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa "PERKOZ",
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „BUDOWLANI”,
- ponad 130 Wspólnot Mieszkaniowych.

Zasób mieszkaniowy miasta tworzą lokale mieszkalne położone w budynkach stanowiących w całości własność miasta (37 budynków) oraz lokale mieszkalne będące własnością miasta położone w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych (113 budynków). Komunalne zasoby mieszkaniowe gminy składają się z 728 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 29 206 m², które stanowią 8% wszystkich zasobów mieszkaniowych w mieście. W gminnym zasobie mieszkaniowym znajdują się 94 mieszkania socjalne (13% mieszkań komunalnych) o łącznej powierzchni 3 015 m². Udział mieszkań będących własnością miasta jest na wyższym poziomie niż średnia w województwie (6,7%) i powiecie (6,9%). Również w porównaniu do innych miast o podobnej liczbie ludności wskaźnik ten jest wyższy, dla przykładu w Działdowie wynosi on 7% i w Kętrzynie 6,4%. Jedynie w Szczytnie wynosił o 1,9 p.p. więcej niż w Bartoszycach. Również udział mieszkań socjalnych w komunalnych zasobach mieszkaniowych miasta Bartoszyce jest wysoki (12,9%).

3.5 TURYSTYKA

Głównym czynnikiem dla rozwoju turystyki w mieście Bartoszyce jest jego przygraniczne położenie. Szczególnie istotne w tym kontekście jest wprowadzenie małego ruchu granicznego. Wprowadzone regulacje pozwalają na wielokrotne przekraczanie granicy między Rzeczpospolitą Polską a Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej (czyli granicy zewnętrznej UE) przez mieszkańców strefy przygranicznej Polski i Obwodu Kaliningradzkiego na podstawie zezwoleń. Mały ruch graniczny, który zdecydowanie ułatwił przekraczanie granicy, powinien być odpowiednio wykorzystany poprzez stworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej, szczególnie dla mieszkańców Obwodu Kaliningradzkiego.

W Bartoszykach baza hotelowa składa się z 8 obiektów oferujących 223 miejsca noclegowe w 102 pokojach. Jedynym obiektem posiadającym w swojej ofercie zaplecze sportowo-rekreacyjne jest Hotel Bartis *** (basen kryty, siłownia, sauna, zabiegi SPA). Obiekt ten posiada również 3 sale konferencyjne.

Tabela nr 16 przedstawia wykaz bazy hotelowej w Bartoszykach

Nazwa	Ilość miejsc noclegowych	Liczba pokoi
Stacja Paliw Motel Milo ul. Bema 5	14	9
Stacja paliw Motelik ul. Warszawska 22	16	6
Hotelik „LUX” ul. Boh. Warszawy 37	12	6
Hotelik „WIKOLA” ul. Nowowiejskiego 37	20	10
Mini Hotelik „SPICHLERZ” ul. Strzeleckiego 2	13	4
„Hotel przy Stodole” ul. Bema 11	36	14
Hotel „Bartis” Pl. Konstytucji 3 Maja 5	100	46
Hotel „Astra” ul. Kowali 2	12	7
RAZEM	223	102

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Bartoszykach

W przypadku turystyki jednym z elementów, który decyduje o atrakcyjności regionu jest baza noclegowa i towarzysząca jej infrastruktura. Miasto Bartoszyce oraz jego okolice charakteryzują się dużą atrakcyjnością dla rozwoju turystyki, głównie ze względu na przygraniczne położenie, jednakże potencjał ten nie jest obecnie w pełni wykorzystywany. Słabo rozbudowana baza noclegowa i gastronomiczna nie przyciąga turystów. Działania w tym zakresie zmierzać powinny do rozbudowy bazy turystycznej (hotele, motele, pensjonaty) o odpowiednim standardzie wraz z infrastrukturą towarzyszącą (gastronomia, urządzenia rekreacyjne, parkingi) oraz adaptacji i modernizacji istniejących obiektów w celu podniesienia ich standardu. Polityka w zakresie podnoszenia atrakcyjności miasta dotyczyć powinna również już istniejących terenów rekreacyjnych poprzez ich porządkowanie, poszerzanie programu użytkowego, podnoszenie estetyki.

3.6 SYSTEM OŚWIATY

W roku szkolnym 2013/2014 Gmina Miejska Bartoszyce była organem prowadzącym dla 4 przedszkoli publicznych, 5 szkół podstawowych i 3 gimnazjów. Ponadto samorząd miejski dotował 1 przedszkole niepubliczne i 1 niepubliczne gimnazjum.

W latach 2010-2013 obserwowany był systematyczny wzrost liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Wpływ na to miał wzrost liczby dzieci w wieku 3-5 lat oraz większe zainteresowanie rodziców posyłaniem swoich dzieci do przedszkoli, co potwierdza wzrastający odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. W latach 2010-2013 liczba miejsc w przedszkolach była niższa niż liczba dzieci do nich uczęszczających. Sieć publicznych przedszkoli uzupełnianych przedszkolem niepublicznym nie zaspakajała potrzeb mieszkańców. W roku szkolnym 2013/2014 26 dzieci zamieszkałych w Bartoszycach i zgłaszanych do przedszkoli podczas rekrutacji wiosną 2013 roku nie zostało przyjętych z powodu braku miejsc.

Tabela nr 17 przedstawia wskaźniki dotyczące wychowania przedszkolnego w Bartoszycach w latach 2010 – 2013.

Lata	Liczba miejsc w przedszkolach	Liczba dzieci w przedszkolach	Dzieci w wieku 3-5 lat na 1 miejsce w przedszkolu	% dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym
2010	571	587	1,22	69,2
2011	571	589	1,28	76,0
2012	585	621	1,34	71,4
2013	646	648	1,23	79,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przedszkola na terenie Bartoszyc posiadają odpowiednią bazę i wyposażenie zapewniające prawidłowy rozwój najmłodszych dzieci. Aby sprostać rosnącym stale wymaganiom najmłodszych oraz ich rodziców należy na bieżąco uzupełniać i doposażać istniejącą bazę w zakresie wyposażenia i nowych pomieszczeń przedszkolnych.

Na terenie miasta Bartoszyce znajduje się pięć szkół podstawowych: Szkoła Podstawowa nr 1, Szkoła Podstawowa nr 3, Szkoła Podstawowa nr 4, Szkoła Podstawowa nr 7 oraz Szkoła Podstawowa nr 8 z Ukraińskim Językiem Nauczania.

Tabela nr 18 przedstawia wskaźniki dotyczące szkół podstawowych oraz gimnazjów w Bartoszycach w latach 2010 - 2013

Lata	Oddziały w szkołach	Uczniowie	Uczniowie przypadający na 1 oddział	Uczniowie przypadający na 1 nauczyciela
SZKOŁY PODSTAWOWE				
2010	79	1542	19,5	b.d.
2011	75	1482	19,8	74,5
2012	71	1435	20,2	72,1
2013	71	1450	20,4	57,0
GIMNAZJA				
2010	48	1008	21,0	b.d.
2011	43	969	22,3	15,5
2012	42	947	22,5	15,4
2013	41	931	22,7	15,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie Bartoszyca działają 3 gimnazja: Gimnazjum nr 1 Bartoszycach, Gimnazjum nr 2, Gimnazjum nr 3 z Ukraińskim Językiem Nauczania. W analizowanych latach, podobnie jak w przypadku szkół podstawowych, zanotowany został spadek liczby uczniów (o ponad 7%). Prognozy demograficzne wskazują, że spadek ten będzie pogłębiał się w najbliższych latach. Jednak od roku 2019, w wyniku przejścia fali echa wyższego demograficznego, spodziewać się można wzrostu liczby uczniów. Oznacza to konieczność utrzymania sieci gimnazjów w mieście do 2020 roku. W późniejszych latach prognozowany jest już dynamiczny spadek liczby uczniów, zarówno w szkołach podstawowych, jak i gimnazjach.

Stan wyposażenia szkół podstawowych i gimnazjów, między innymi dzięki środkom unijnym pochodzącym z funduszy na lata 2007-2013, znacznie się poprawił, jednak potrzeby jednostek oświatowych w Bartoszycach nadal są dość duże i należy podjąć działania w dwóch kierunkach: efektywnego wyposażania szkół i innych jednostek oświatowych w niezbędny sprzęt dydaktyczny oraz zwiększania oferty dydaktycznej, w tym zajęć pozaszkolnych, rekreacyjnych i sportowych.

3.7 DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Aktywność społeczna mieszkańców wpływa na procesy rozwojowe miasta. Popularnym wyznacznikiem poziomu aktywności społeczności lokalnej jest angażowanie się mieszkańców w działalność organizacji pozarządowych.

Organizacje pozarządowe działające na terenie miasta Bartoszyce są istotnym partnerem w realizacji zadań publicznych, szczególnie w kontekście działań rewitalizacyjnych w sferze społecznej. Bardzo ważnym zadaniem władz miejskich jest odpowiednie wspieranie i kształtowanie współpracy z tzw. podmiotami sektora trzeciego. W tym celu Urząd Miasta co roku uchwaliał Program współpracy Miasta Bartoszyce z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Głównymi obszarami współpracy są:

- nauka, edukacja, oświata i wychowanie,
- kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji,
- kultura fizyczna i sport,
- pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej,
- działania na rzecz osób niepełnosprawnych,
- profilaktyka i promocji zdrowia.

Współpraca odbywa się w dwóch formach – finansowej (zlecenie przez samorząd realizacji zadań publicznych w formie ich wsparcia z udzielaniem dotacji) oraz pozafinansowej (m.in. poprzez promocję, pomoc przy organizacji imprez, udostępnianie miejskich obiektów, pomoc w pozyskiwaniu pozabudżetowych środków finansowych). Z inicjatywy Urzędu Miasta powstały również portale internetowe promujące działalność organizacji pozarządowych - www.ngo.bartoszyce.pl (o charakterze informacyjno-poradniczym i promocyjnym) oraz www.sport.bartoszyce.pl (dot. działalności organizacji z zakresu sportu).

Zakres działalności organizacji pozarządowych w Bartoszycach jest szeroki. W 2014 roku działało 65 takich podmiotów, w tym:

- 10 organizacji działających w obszarze kultury,
- 16 organizacji działających w obszarze pomocy społecznej,
- 18 organizacji działających w obszarze kultury fizycznej i sportu,
- 5 organizacje działające w obszarze rekreacji,
- 3 organizacje działające w obszarze niepełnosprawności,
- 13 organizacji działających w pozostałych obszarach.

Spośród wyżej wymienionych 5 organizacji posiadało status organizacji pożytku publicznego, dzięki czemu są one uprawnione do otrzymywania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

Aktywność i zaangażowanie bartoszyckich organizacji pozarządowych ocenia się bardzo dobrze. W ostatnich latach obserwuje się jednak spadek liczby tych podmiotów.

Należy podjąć szereg działań zmierzających do wieloaspektowego wspierania działalności organizacji pozarządowych. W celu skutecznej realizacji zapisów statutowych poszczególnych organizacji, niezbędne jest doposażenie techniczne organizacji, inwestycje w doskonalenie kadr oraz promocja bieżącej działalności organizacji pozarządowych oraz osiągniętych przez nie wyników.

3.8 ANALIZA WYBRANYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Codziennemu życiu mieszkańców każdej jednostki samorządu terytorialnego, w tym także kilkudziesięcio-tysięcznemu miastu, towarzyszą różne niedogodności i problemy, które swoim zasięgiem obejmują większą lub mniejszą grupę mieszkańców, należącą do ludzi pokoleniowo i społecznie zróżnicowanych. Powstaje wówczas zjawisko problemu społecznego. Każdy mieszkaniec miasta, który znajduje się w trudnej sytuacji życiowej, nie mogący sprostać jej samodzielnie, ma ustawowe prawo szukać pomocy w instytucjach państwowych i samorządowych, ustawowo zobowiązanych do udzielania takiej pomocy. Podstawową i najważniejszą jednostką zobowiązaną do takiej działalności w imieniu samorządu lokalnego na terenie miasta Bartoszyce jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach.

Główną instytucją na terenie miasta Bartoszyce zajmującą się pomocą społeczną jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach. Realizuje on w imieniu samorządu zadania własne i zlecone gminy z zakresu pomocy społecznej na rzecz najbardziej potrzebujących mieszkańców miasta. W ramach Ośrodka funkcjonuje Dom Dziennego Pobytu, Środowiskowy Dom Samopomocy oraz Poradnia Konsultacyjno-Terapeutyczna.

Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wspiera dodatkowo Stacja Socjalna Joannitów. Została ona utworzona jako efekt współpracy Zakonu Rycerskiego Św. Jana Chrzciciela, Mniejszości Niemieckiej w Bartoszycach i Urzędu Miasta w Bartoszycach i obecnie funkcjonuje w ramach struktur Urzędu Miasta. Stacja udziela nieodpłatnie pomocy najbardziej potrzebującym mieszkańcom miasta i powiatu poprzez darmowe wydawanie leków i sprzętu ortopedycznego.

Poza wyżej wspomnianymi podmiotami, w sferze pomocy społecznej działalność prowadzi:

- Dom Pomocy Społecznej ul. Boh. Monte Casino – oferuje pomoc dla osób przewlekle somatycznie chorych i w podeszłym wieku, znajduje się w nim 70 miejsc,
- Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza przy ulicy Limanowskiego – pełni funkcję specjalizacyjną, interwencyjną i wsparcia dziennego, oferuje 44 miejsca,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej prowadzone przez Stowarzyszenie Integracji Osób Niepełnosprawnych „SION” przy ul. Bema, realizujące rehabilitację społeczną i zawodową na rzecz osób niepełnosprawnych.

Tabela nr 19 przedstawia szczegółowe informacje na temat rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszycach w latach 2012- 2014.

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Osoby którym udzielono pomocy i wsparcia			
Liczba osób	2789	2253	2072
Osoby i rodziny którym przyznano świadczenie			
Liczba osób	2049	2133	1942
W tym osoby długotrwale korzystające	860	849	904
Wiek produkcyjny	832	1509	1459
Wiek poprodukcyjny	101	121	128
Liczba rodzin	1610	1537	1433
W tym kobiety	1362	902	826
W tym mężczyźni	1427	1351	680

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bartoszycach

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli można wywnioskować, iż liczba osób, którym MOPS w Bartoszycach udzielił pomocy i wsparcia w latach 2012 – 2014 spadła. Niepokojący jest wzrost liczby osób długotrwale korzystających ze świadczeń udzielanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach. Wzrasta także liczba osób korzystających ze świadczeń w wieku 0-17 lat.

Dosyć duży jest odsetek liczby osób, które utrzymując się z handlu wyrobami tytoniowymi i alkoholowymi z nieodległego Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej, pobierają świadczenia oferowane przez MOPS. Osoby takie stanowią dość duże utrudnienie, nie będąc zainteresowanymi podjęciem legalnego zatrudnienia i powrotem na legalny rynek pracy.

Tabela nr 20 przedstawia liczbę osób i rodzin z miasta Bartoszyce, którym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał w latach 2012 – 2014 świadczenia ze względu na ich rodzaj.

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Osoby i rodziny którym przyznano świadczenie pieniężne			
Liczba osób ogółem	1329	1363	1260
Liczba rodzin	1264	1300	1205
Liczba osób w rodzinach	2545	2596	2319
Osoby i rodziny którym przyznano świadczenie niepieniężne			
Liczba osób ogółem	1058	1139	988
Liczba rodzin	789	816	734
Liczba osób w rodzinach	1739	1805	1613
Osoby i rodziny z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy			
Liczba osób ogółem	2049	2133	1942
Liczba rodzin	1627	1627	1433
Liczba osób w rodzinach	3186	3247	2730

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bartoszycach

Liczba osób a także liczba rodzin które korzystały ze świadczeń zarówno pieniężnych, jak i niepieniężnych w latach 2012 – 2014 spadła. Spadła także liczba osób i rodzin, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy.

3.9. POWODY UDZIELENIA POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW WSPARCIA

W latach 2012 – 2014 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach udzielił świadczeń pieniężnych w następujących obszarach:

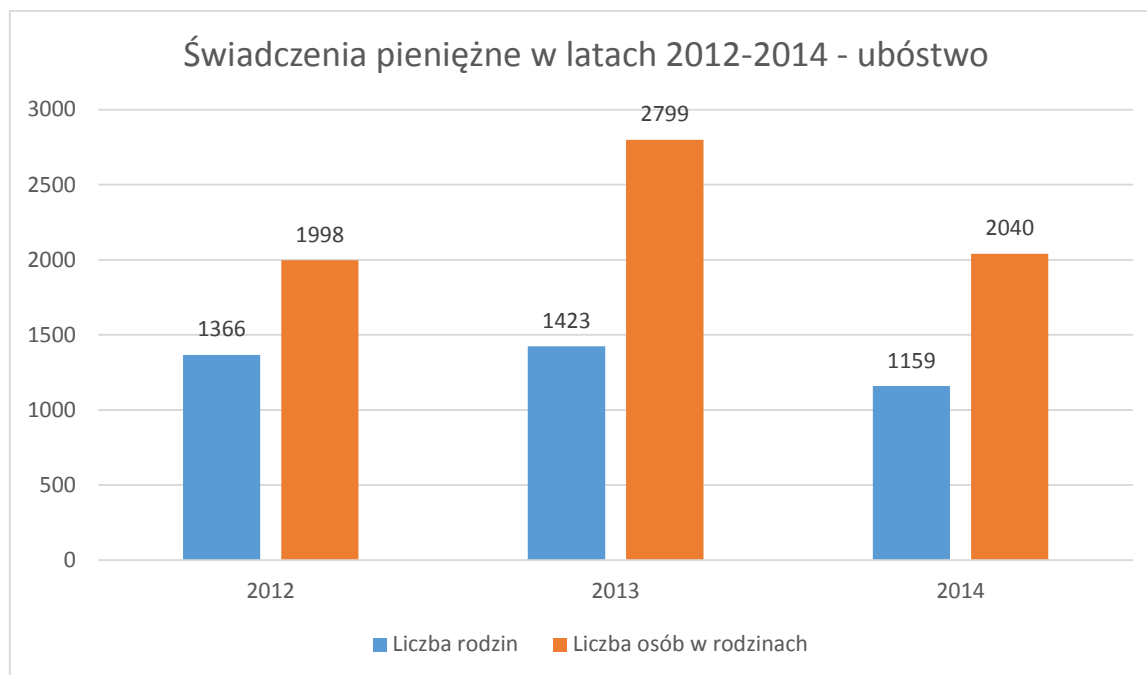
- Ubóstwo
- Bezrobocie
- Niepełnosprawność
- Długotrwała lub ciężka choroba
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- Alkoholizm
- Narkomania
- Potrzeba ochrony macierzyństwa (w tym wielodzietność)
- Bezdomność
- Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego
- Zdarzenia losowe
- Sieroctwo
- Przemoc w rodzinie

Świadczenia pieniężne realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach zawierają wiele aspektów wśród jej rodzajów. W latach 2012-2014 MOPS w Bartoszycach nie realizował świadczeń pieniężnych z tytułu: klęski żywiołowe i ekologiczne.

3.9.1 Charakterystyka obszaru udzielania pomocy – ubóstwo.

W skali całego kraju, województwa warmińsko-mazurskiego, a także miasta Bartoszyce zauważalny jest trend w postaci utrzymującego się stosunkowo dużego odsetka liczby osób, które znajdują się w stanie ubóstwa bądź skrajnego ubóstwa. Wynika to z faktu coraz trudniejszego dostępu obywateli do stałego, dobrze płatnego miejsca zatrudnienia, rosnącej inflacji w stosunku do uzyskiwanych zarobków, a także zmiennych, niekiedy wygórowanych oczekiwań potencjalnych pracodawców i restrukturyzacji zakładów pracy zatrudniających dużą liczbę pracowników, lub samych, niekiedy wygórowanych oczekiwań potencjalnych pracowników.

Wykres nr 2 przedstawia liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach, którym MOPS w Bartoszycach w latach 2012-2014 przyznał świadczenia pieniężne z powodu ubóstwa.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bartoszycach

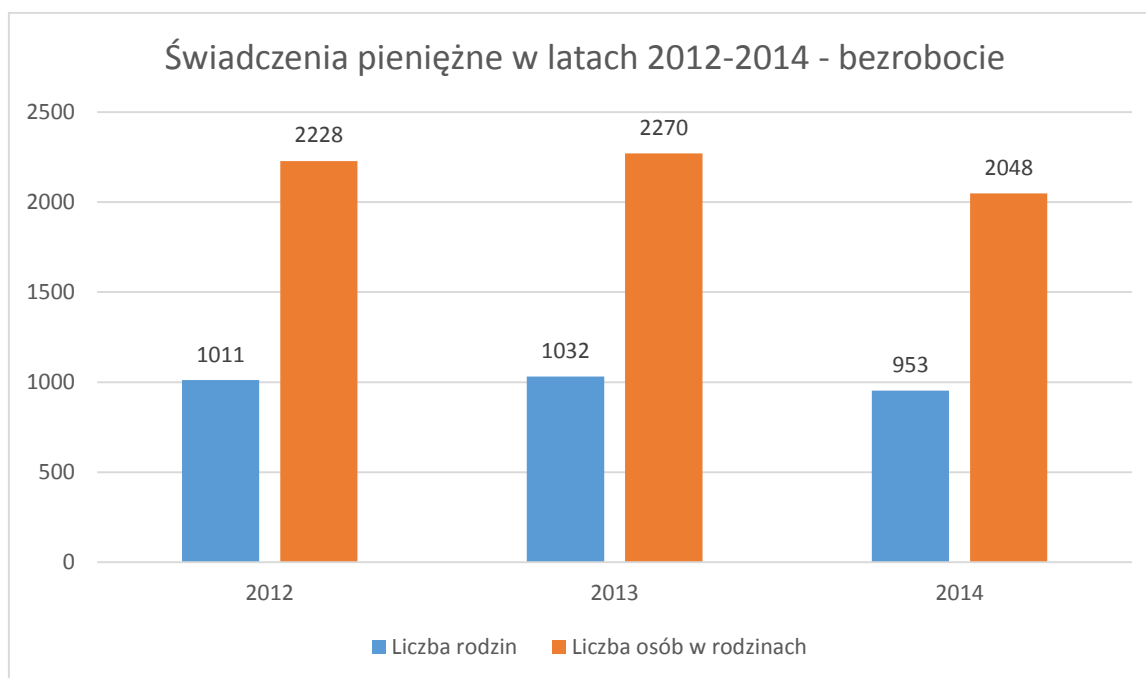
W latach 2012 -2014 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach udzielił łącznie 3948 świadczeń pieniężnych, których powodem udzielenia było ubóstwo, bądź skrajne ubóstwo. Brak możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych stanowi poważną przeszkodę w życiu społecznym i aktywnym funkcjonowaniu na rynku pracy, bądź poszukiwaniu zatrudnienia. Na szczęście, w roku 2014 liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne z tytułu ubóstwa spadła w stosunku do roku 2013.

Przyznawanie świadczeń z powodu ubóstwa jest działaniem bezsprzecznie niezbędnym, aby poprawić sytuację materialną osób, które w największym stopniu tego rodzaju pomocy potrzebują. Udzielanie tego typu świadczeń, aby w najlepszym aspekcie spełniały swoje zadanie, muszą być równocześnie powiązane z wieloma innymi działaniami wspierającymi, jak na przykład włączenie społeczne, aktywne poszukiwanie pracy, oraz promocja idei samozatrudnienia i zintegrowanej współpracy.

3.9.2 Charakterystyka obszaru udzielania pomocy – bezrobocie.

Według danych statystycznych zawartych w sprawozdaniach Urzędu Pracy MPiPS liczba osób bezrobotnych w ostatnich latach spadała.

Wykres nr 3 przedstawia liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach, którym MOPS w Bartoszycach w latach 2012-2014 przyznał świadczenia pieniężne z powodu bezrobocia.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bartoszycach

W latach 2012 – 2014 liczba rodzin, którym przyznano świadczenie pieniężne z tytułu bezrobocia rokrocznie spadała. Jest to dobry trend, świadczący o tym, iż zmniejsza się zapotrzebowanie na tego typu świadczenia.

Fakt bezrobocia i długotrwałego bezrobocia jest problemem społecznym, szeroko analizowanym i opisywanym. Wielomiesięczne i wieloletnie pozostawanie bez pracy stanowi faktyczny problem społeczny, powodujący niepożądane skutki o charakterze społecznym: spadek poczucia własnej wartości, wyobcowanie społeczne, a niekiedy uzależnienia od różnego rodzaju używek.

W Bartoszycach zbyt mało jest dużych zakładów pracy, w których stałe zatrudnienie mogliby znaleźć mieszkańcy miasta. Bartoszyce muszą stać się dla potencjalnych inwestorów ciekawą opcją dla umiejscowienia siedziby swojej firmy. Należy podjąć działania w celu aktywnego promowania Bartoszyca wśród potencjalnych inwestorów jako miejsca bardzo atrakcyjnego dla nich.

3.9.3 Charakterystyka obszaru udzielania pomocy – niepełnosprawność.

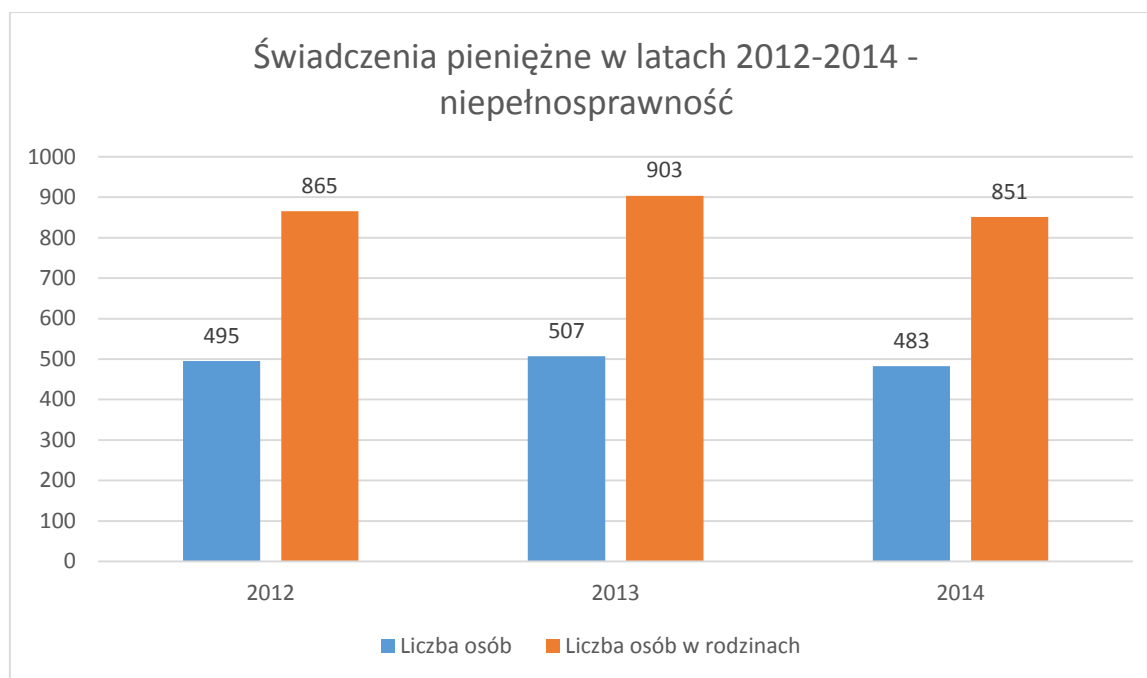
Osoby niepełnosprawne w Polsce stanowią dosyć sporą grupę społeczności. Prognozy przedstawiane przez Główny Urząd Statystyczny pokazują, iż zjawisko niepełnosprawności będzie się w najbliższym czasie dosyć istotnie pogłębiać. Mówiąc o osobach niepełnosprawnych mamy na myśli osoby posiadające stopień niepełnosprawności orzeczonego przez Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, Komisję przy ZUS, KRUS oraz również inne osoby z dysfunkcjami fizycznymi i umysłowymi. Za niepełnosprawne należy uznać osoby, których stan fizyczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów. Obserwacje pozwalają stwierdzić, że sytuacja tej grupy osób jest

od dłuższego czasu bardzo trudna. Problemy osób niepełnosprawnych wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami zakupu protez czy też sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samoobsługę, kosztowną oraz trudno dostępną rehabilitację. Dużym problemem są bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej a także w innych miejscach – jak na przykład w budynkach użyteczności publicznej. Bariery takie nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają osobom niepełnosprawnym dostęp do takich miejsc.

Istotna jest także problematyka edukacji osób niepełnosprawnych od chwili urodzenia do ukończenia nauki w ramach posiadanych predyspozycji i możliwości. Na tej płaszczyźnie widać niedoinwestowanie poradni zdrowia, przedszkoli, szkół i innych miejsc przeznaczonych do rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Niepełnosprawni spotykają się również z problemami społecznymi, które wiążą się z trudnościami akceptacji samego siebie i swoich schorzeń oraz z brakiem zrozumienia ze strony lokalnego społeczeństwa.

Niepełnosprawność stanowi dużą barierę społeczną w dwojaki sposób: osoba niepełnosprawna bywa niekiedy wykluczona z powodu licznych barier architektonicznych a także spotyka się z problemami na rynku pracy. Opieka najbliższych członków rodziny znacznie ułatwia osobom niepełnosprawnym radzenie sobie w codziennym funkcjonowaniu, jednak kiedy osoba niepełnosprawna jest osobą samotną, wiele problemów o charakterze społecznym potrafi się wtedy znacznie kumulować.

Wykres nr 4 przedstawia liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach, którym MOPS w Bartoszycach w latach 2012-2014 przyznał świadczenia pieniężne z powodu niepełnosprawności.

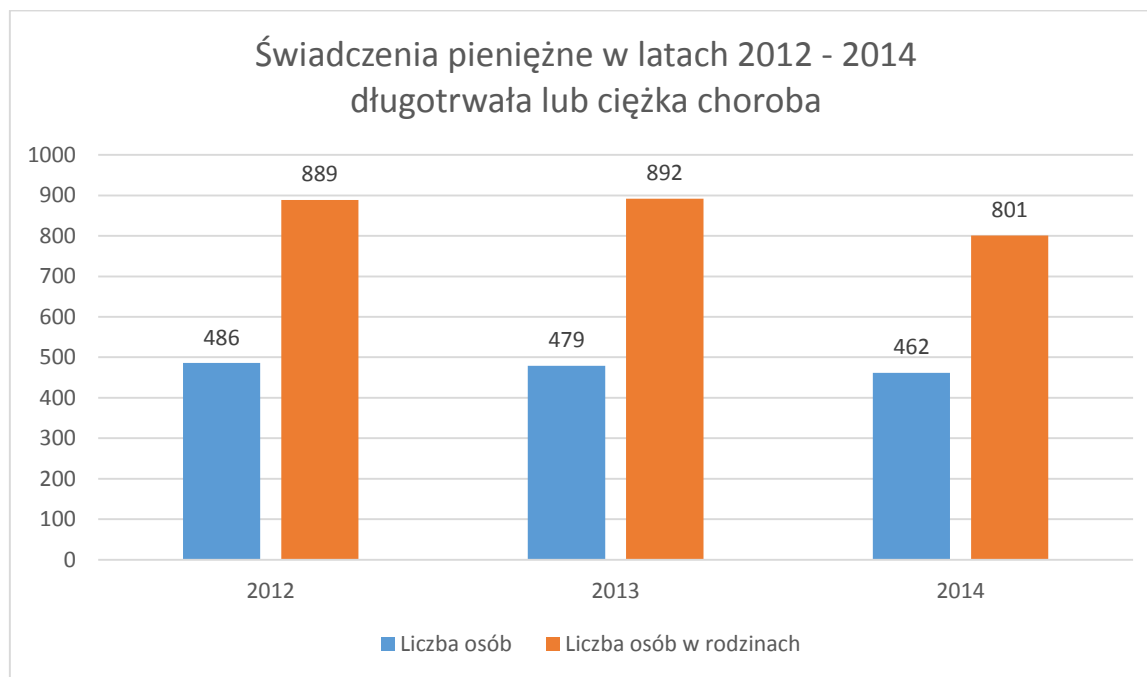
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bartoszycach

Na podstawie danych przedstawionych na powyższym wykresie można wywnioskować, iż liczba osób niepełnosprawnych, które otrzymały z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszycach świadczenia pieniężne z tytułu niepełnosprawności w latach 2012-2014 utrzymywała się na stosunkowo wysokim poziomie. Liczba osób w rodzinach w stosunku do liczby rodzin, którym w latach 2012-2014 przyznano świadczenie pieniężne z tytułu niepełnosprawności, pozwala stanąć na stanowisku, iż w wielu przypadkach osoby niepełnosprawne, to osoby samotne.

Niezbędne jest ciągłe podejmowanie działań zarówno w zakresie likwidacji barier architektonicznych, znacznie utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne funkcjonowanie, jak i realizacji projektów mających za zadanie aktywizację, włączenie społeczne oraz integrację osób niepełnosprawnych z lokalną społecznością.

3.9.4 Charakterystyka obszaru udzielania pomocy – długotrwała lub ciężka choroba.

Wykres nr 5 przedstawia liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach, którym MOPS w Bartoszycach w latach 2012-2014 przyznał świadczenia pieniężne z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby.

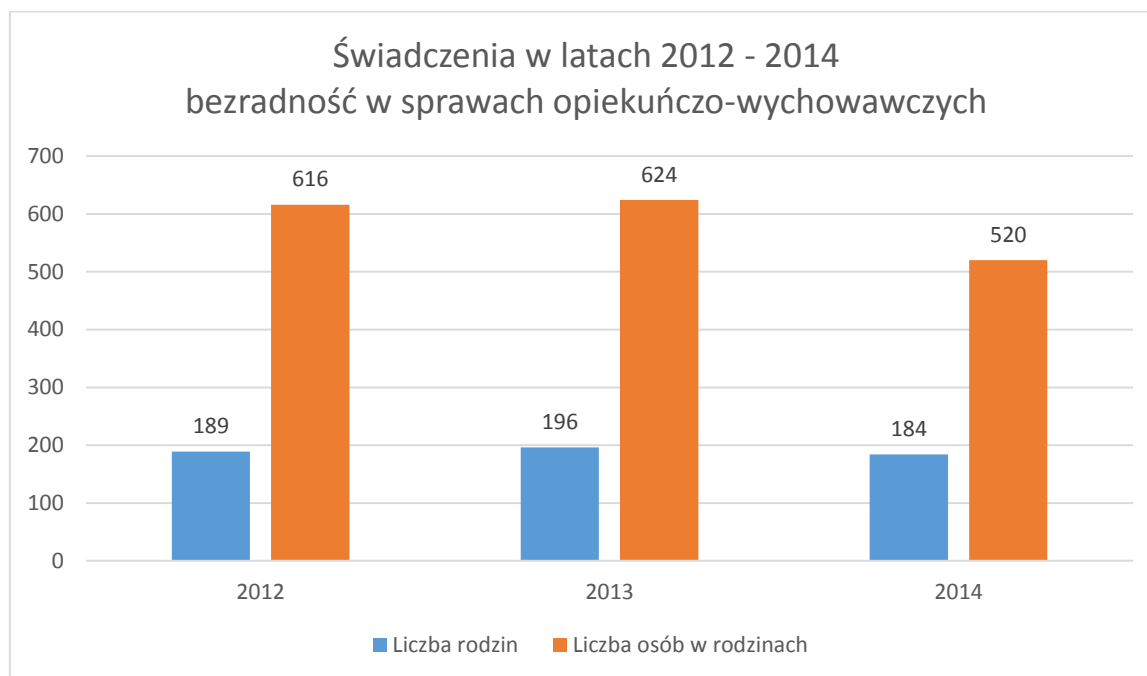
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bartoszycach

Na podstawie wykresu nr 5 można zauważyć, iż liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych przyznanych w latach 2012-2014 przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby nieznacznie spadała, lecz utrzymywała się na stosunkowo wysokim poziomie.

Spowodowane jest to stale pogarszającym się stanem zdrowia społeczeństwa zamieszkującego miasto Bartoszyce oraz związane między innymi ze starzeniem się społeczeństwa. Powiększające się grono osób w podeszłym wieku, wymagających opieki lekarskiej lub hospitalizacji spowodowane zjawiskiem starzenia się mieszkańców Bartoszyc, powoduje konieczność przeznaczania coraz większych ilości środków na pomoc takim osobom, w tym także na świadczenia pieniężne lub kierowanie do DPS, co z kolei wiąże się z ponoszeniem przez miasto Bartoszyce znacznych wydatków na pokrycie tego typu zdarzeń. Niezbędne jest podjęcie działań, które będą miały na celu wielokierunkowe wsparcie osób długotrwale lub ciężko chorych, a także niezbędne jest wprowadzenie projektów mających na celu profilaktykę zdrowia oraz promocję aktywnego i zdrowego trybu życia.

3.9.5 Charakterystyka obszaru udzielania pomocy – bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Wykres nr 6 przedstawia liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach, którym MOPS w Bartoszycach w latach 2012-2014 przyznał świadczenia pieniężne z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bartoszycach

Na podstawie danych zawartych na wykresie nr 6, można zauważyć, iż liczb osób pobierających świadczenie pieniężne z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych spada. Ważnym wskaźnikiem, w tym przypadku, jest stosunek liczby osób korzystających ze świadczeń do liczby osób w rodzinach. Można zauważyć, że liczba osób w rodzinach jest stosunkowo wysoka, co oznacza, że są to często rodziny wieloosobowe, co może powodować dodatkowe utrudnienia bytowe i wymaga podjęcia kompleksowych działań skierowanych do tych osób. Prawidłowe wychowanie dzieci i młodzieży, integracja społeczna oraz poprawa warunków materialnych i bytowych, to przykłady projektów, które powinny zostać podjęte, aby zniwelować w przyszłości niepożądane skutki poczucia asymilacji rodzin wielodzietnych w Bartoszycach.

Rodziny borykające się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych są narażone na wiele negatywnych czynników społecznych, które dodatkowo utrudniają podejmowane próby reintegracji społecznej. Osoby takie nierzadko są wykluczane z lokalnego społeczeństwa, pozostawiane same sobie, co powoduje w nich poczucie jeszcze większej bezradności, a niekiedy frustracji.

Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych stanowi także dość duży problem w perspektywie międzypokoleniowej – dzieci i młodzież, których rodzice mieli tego typu problemy są o wiele bardziej narażeni na słabsze wykształcenie, poczucie odgradzenia od lokalnej społeczności, a w przyszłości mogą spotkać się z problemami na rynku pracy.

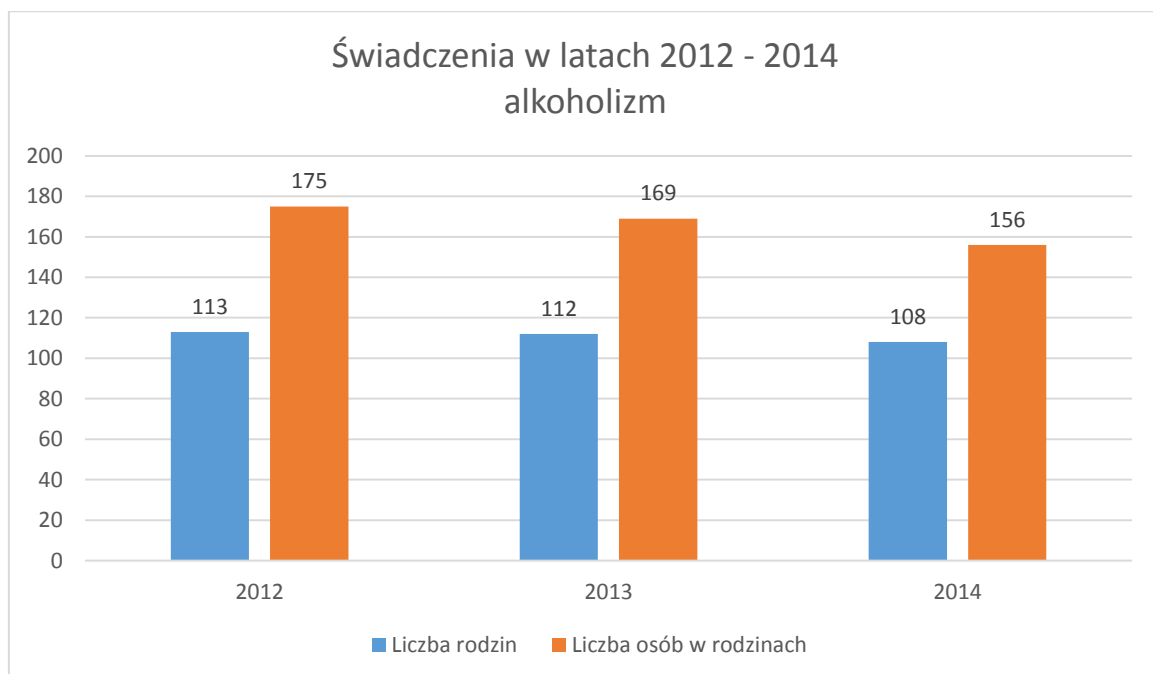
W tego typu sytuacjach niestety zauważany jest efekt powielania problemów opiekuńczo – wychowawczych przez kolejne pokolenia. Podjęcie działań zmierzających do ograniczenia tego zjawiska stanowi spore wyzwanie dla podmiotów realizujących politykę społeczną w mieście Bartoszyce, jest jednak niezbędne, aby ta niekorzystna obecnie sytuacja jednoznacznie i trwale uległa poprawie.

3.9.6 Charakterystyka obszaru udzielania pomocy – alkoholizm.

Alkoholizm stanowi dość poważny problem społeczny, który generuje inne problemy. Długotrwałe uzależnienie od alkoholu niesie bardzo poważne skutki zdrowotne, a także ma znaczny wpływ na pogorszenie się więzi rodzinnych i społecznych. Osoby uzależnione od alkoholu nie mogą znaleźć zatrudnienia, często pozostają bez wsparcia najbliższych, stają się osobami samotnymi, a niekiedy bezdomnymi. Często takie osoby nie podejmują jakiegokolwiek leczenia czy innych środków zaradczych.

Łatwość w dostępie do alkoholu oferowanego przez coraz większą sieć całodobowych sklepów monopolowych oraz stacji benzynowych powoduje, iż praktycznie o każdej porze można alkohol zakupić w nieograniczonych ilościach. Osobnym problemem jest duża dostępność w Bartoszycach alkoholu przywożonego z Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej. Można zakupić go w wielu miejscach w mieście, znanych osobom od alkoholu uzależnionym. Dużym problemem jest to, że jest to alkohol niewiadomego pochodzenia, co skutkować może trwałym uszczerbkiem na zdrowiu, a nawet śmiercią.

Wykres nr 7 przedstawia liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach, którym MOPS w Bartoszycach w latach 2012-2014 przyznał świadczenia pieniężne z powodu alkoholizmu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bartoszycach

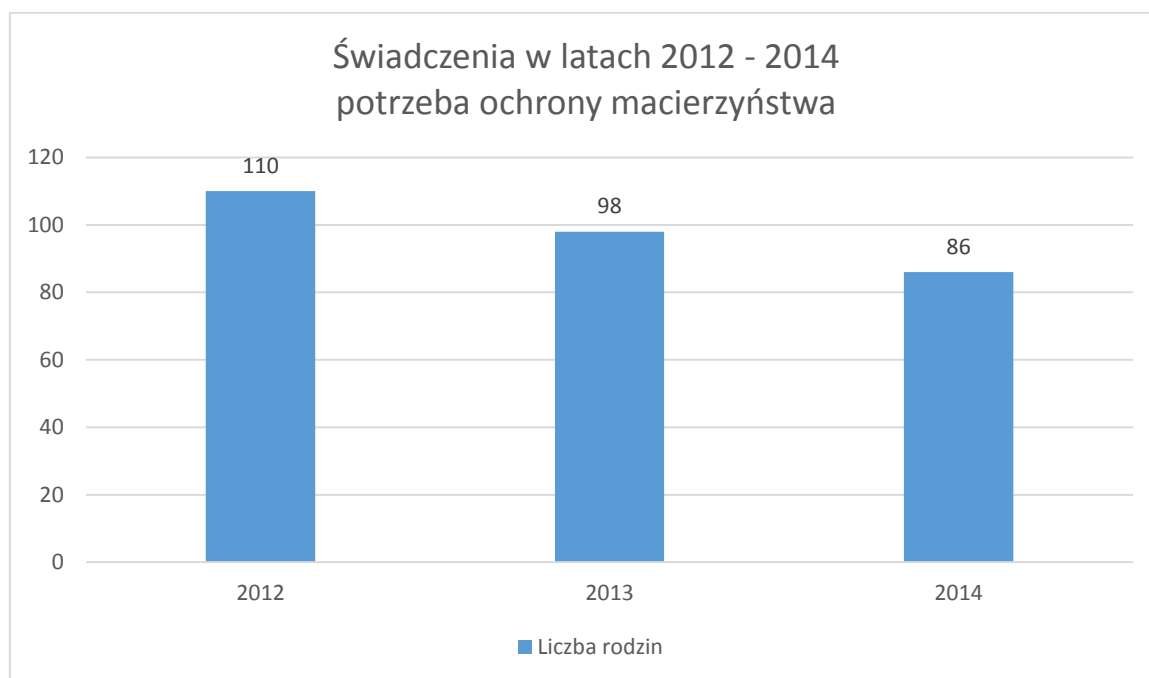
Alkoholizm stanowi spory problem zarówno dla osób uzależnionych, jak i ich rodzin. W rodzinach osób uzależnionych od alkoholu bardzo często pojawiają się inne problemy społeczne jak problemy wychowawcze, zaburzenie funkcji rodziny, czy przemoc domowa. Dzieci wychowywane w rodzinach, gdzie rodzice mają problem z alkoholem, mają często zaniżone poczucie własnej wartości, problemy w kontaktach z rówieśnikami, czy problemy w nauce. Obserwując starszych, nadużywających alkoholu, wychodzą z założenia, iż nadużywanie alkoholu to nic złego i same zaczynając alkoholu próbować. Rodzina, w której występuje problem alkoholowy, nie objęta specjalistycznym wsparciem jest o wiele bardziej narażona na różnego rodzaju konflikty i kryzysy niż w innych przypadkach. Rodziny osób uzależnionych od alkoholu muszą być otoczone wielopoziomą opieką lekarską, wsparciem psychologicznym, pedagogicznym czy prawnym. Należy stale wspomagać rodziny w których problem alkoholowy występuje, jednocześnie kładąc spory nacisk na to, aby dzieci wychowywane w tych rodzinach znały zgubne skutki zdrowotne i społeczne nadużywania alkoholu. Ważnym Organem mającym wpływ na ograniczanie zjawisk opisanych powyżej ma także Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja a także jednostki oświatowe.

3.9.7 Charakterystyka obszaru udzielania pomocy – potrzeba ochrony macierzyństwa

W literaturze nie ma jednoznacznego rozumienia tego pojęcia, jak również unormowania prawne nie zawierają takiej definicji, mamy więc do czynienia z pojęciem niedookreślonym, którego zakres musi być wyznaczany przez organy stosujące prawo. Wymieniona w prawie pomocy społecznej przesłanka „potrzeba ochrony macierzyństwa” kierowana jest do kobiet posiadających dzieci i wiąże się z nią dwa kluczowe problemy, a mianowicie, do którego momentu dziecko wymaga ochrony macierzyńskiej oraz jaka jest w tym zakresie sytuacja ojca dziecka. Jeżeli chodzi o pierwszy z poruszonych problemów, to należy zauważyć że zakres prawny i faktyczny tej ochrony zależy od wieku dziecka. Można postawić tezę, że wraz z ukończeniem 18 roku życia kończy się potrzeba ochrony macierzyństwa, co nie jest równoznaczne z tym, że z tym dniem rodzice zaprzestają działań na rzecz swoich dzieci, ponieważ na przykład spoczywa na nich obowiązek alimentacyjny wobec dziecka, które nie jest jeszcze w stanie samodzielnie się utrzymać. Oznacza to zarazem, że potrzeba ochrony macierzyństwa jest najsilniejsza w pierwszym okresie życia dziecka, a to znajduje odzwierciedlenie w unormowaniach prawnych, gdyż takie świadczenia jak zasiłek rodzinny oraz przewidziane do niego dodatki takie jak: z tytułu urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu okresu jego pobierania, samotnego wychowywania dziecka, są przykładem świadczeń, których podstawą jest właśnie potrzeba ochrony macierzyństwa.³

³ S. Nitecki „Prawo do pomocy społecznej w polskim systemie prawnym”, wyd. Wolters Kluwer Polska sp z o.o., s. 164-165;

Wykres nr 8 przedstawia liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach, którym MOPS w Bartoszycach w latach 2012-2014 przyznał świadczenia pieniężne z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bartoszycach

W latach 2012-2014 liczba świadczeń udzielonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach spadała. Jest to pozytywne zjawisko, jednakże należy obejmować szczególną opieką rodziców samotnie wychowujących dzieci. Takie rodziny wymagają wsparcia finansowego, psychologicznego, pedagogicznego, a niekiedy prawnego. Wielotorowe i wielopłaszczyznowe wsparcie umożliwi trwałą, zrównoważony rozwój dzieci i znaczną poprawę sytuacji materialnej i społecznej w takich rodzinach.

Potrzeba objęcia opieką rodziców wychowujących dzieci jest niezaprzeczalna. Zaspokojenie potrzeb materialnych w tym zakresie stanowi jeden z elementów sprawnej polityki społecznej, prowadzonej przez daną jednostkę samorządu terytorialnego. Ponadto zapewnione musi zostać poczucie bezpieczeństwa oraz prawo do rozwoju i samorealizacji zarówno dzieci, jak i ich rodziców, znajdujących się niekiedy w trudnej sytuacji materialnej i życiowej.

W roku 2014 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach nie przyznawał świadczeń pieniężnych w następujących kategoriach:

- Ochrona ofiar handlu ludźmi
- Sieroctwo
- Klęski żywiołowe i ekologiczne
- Zdarzenia losowe

W roku 2014 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach udzielił świadczeń pieniężnych w następujących pozostałych kategoriach:

Przyczyna udzielonego świadczenia	Liczba rodzin otrzymujących świadczenie
Narkomania	12 rodzin
Bezdomność	58 rodzin
Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	44 rodziny
Przemoc w rodzinie	2 rodziny

Bazując na danych ilościowych przedstawionych w powyższych wykresach, można wysunąć wnioski, iż z powodu zmniejszającej się liczby mieszkańców Bartoszyca, odpływu ludzi młodych i w wieku produkcyjnym, a także powolnego, lecz już zauważalnego i systematycznego starzenia się społeczeństwa w mieście, potrzebne są zdecydowane i systemowe działania skierowane na integrację lokalnej społeczności, projekty wspierające dzieci i młodzież w ich rozwoju, wsparcie osób niepełnosprawnych, osób starszych i długotrwale chorych, a także osób borykających się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, czy też z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa.

Potrzebny jest stały rozwój profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowego i aktywnego trybu życia. Służyć temu mogą różnego rodzaju działania w postaci kampanii informacyjnych, akcji społecznych, imprez na świeżym powietrzu, czy festynów. Potrzebny jest rozwój profilaktyki zdrowotnej w postaci między innymi bezpłatnych badań skierowanych do osób w różnym wieku. Ma to na celu ograniczenie w przyszłości wielu schorzeń w stale starzejącym się społeczeństwie Bartoszyca.

Tabela nr 21 przedstawia szczegółowe zestawienie wybranych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w poszczególnych kategoriach, przyznanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach w latach 2012 – 2014.

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Osoby i rodziny którym przyznano świadczenie pieniężne – zasiłek stały			
Liczba osób ogółem	346	364	361
Liczba świadczeń	3397	3641	3657
Kwota świadczeń w złotych	1 301 644	1 590 343	1 615 497
Osoby i rodziny którym przyznano świadczenie niepieniężne – zasiłek okresowy			
Liczba osób ogółem	962	1024	934
Liczba świadczeń	5897	6760	6275
Kwota świadczeń w złotych	1 425 000	1 997 309	1 750 000
Osoby i rodziny którym przyznano świadczenie pieniężne – zasiłek celowy			
Liczba osób ogółem	915	811	710
Kwota świadczeń w złotych	542 307	490 110	473 929
Osoby i rodziny którym przyznano świadczenie niepieniężne – posiłek			
Liczba osób ogółem	926	1011	859
Liczba świadczeń	131 587	138 420	117 960
Kwota świadczeń w złotych	476 583	482 597	420 360
W tym: posiłek dla dzieci			
Liczba osób ogółem	476	510	464
Liczba świadczeń	62 594	67 422	59 807
Kwota świadczeń w złotych	346 583	337 597	309 460
Osoby i rodziny którym przyznano świadczenie niepieniężne - schronienie			
Liczba osób ogółem	20	30	36
Liczba świadczeń	1914	1909	3313
Kwota świadczeń w złotych	11 698	19 170	33 130
Osoby i rodziny którym przyznano świadczenie niepieniężna – sprawienie pogrzebu			
Liczba osób ogółem	2	3	2
Liczba świadczeń	2	3	2
Kwota świadczeń w złotych	4537	7526	5050
Osoby i rodziny którym przyznano świadczenie niepieniężne – piecza zastępcza			
Liczba rodzin objętych wsparciem	11	16	36
Liczba rodzin wspierających	0	0	0
Liczba asystentów rodziny	2	1	2
Osoby i rodziny którym przyznano świadczenie niepieniężne – odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej			
Liczba osób ogółem	42	48	47
Liczba świadczeń	434	488	499
Kwota świadczeń w złotych	785 342	934 102	991 875

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bartoszycach

Liczba osób korzystających z różnych form wsparcia zarówno w formie pieniężnej jak i niepieniężnej w latach 2012-2014 utrzymywała się na w miarę wyrównanym poziomie bez wykazywania zdecydowanych tendencji. Wyjątkiem jest liczba rodzin objętych wsparciem pieczy zastępczej – gdzie zauważono znaczny wzrost liczby rodzin – ze wskaźnika na poziomie 11 rodzin w 2012 roku do 36 rodzin w roku 2014 – ma to związek z pozyskiwaniem środków na zatrudnianie asystentów rodziny.

Duży nacisk musi być kładziony także na potrzeby osób starszych, których rokrocznie w Bartoszczech przybywa. Należy tak prowadzić w mieście politykę społeczną, aby przewidzieć iż działania skierowane dla i na rzecz osób starszych, będą stanowić coraz większy odsetek podejmowanych inicjatyw.

Miasto posiada Program Senioralny, uchwalony przez Radę Miejską w Bartoszczech (Uchwała Rady Miasta Bartoszyce nr XLIII/322/2014 z dnia 26 czerwca 2014 roku).

4 ANALIZA SWOT

Analiza SWOT, to metoda szeroko stosowana pierwotnie w sektorze prywatnych przedsiębiorstw a obecnie także w programowaniu i planowaniu społeczno-gospodarczym. Jej nazwa pochodzi od pierwszych liter angielskich słów:

- Strengths – Mocne, silne strony;
- Weaknesses – słabe strony;
- Opportunities – możliwości, szanse;
- Threats – zagrożenia.

Dwie pierwsze z wyżej wymienionych ocen należą do kategorii uwarunkowań wewnętrznych, a więc zależą bezpośrednio od potencjału ekonomicznego i społecznego danego terenu, jego położenia czy stanu środowiska. Dwie pozostałe oceny to uwarunkowania zewnętrzne, czyli procesy makroekonomiczne i otoczenie konkurencyjne.

O ile dwie pierwsze kategorie, jako mocne i słabe strony danego obszaru, w dużej części możemy kształtować, o tyle w dwóch następnych musimy określić szanse i zagrożenia, jakimi mogą być dla miasta Bartoszyce procesy zachodzące „na zewnątrz”, warunkujące jego rozwój, lecz na które nie mamy bezpośredniego wpływu.

Analiza SWOT jest bardzo przydatnym narzędziem do ustalania celów strategicznych i wyznaczania priorytetów. Opiera się ona na diagnozie i grupuje poszczególne problemy określając ich hierarchię. Może się zdarzyć, iż dokonując analizy, to samo zjawisko zakwalifikujemy raz jako szansę, raz jako zagrożenie – tak sytuacja jest możliwa i dopuszczalna.

Przystępując do przygotowywania analizy SWOT w Bartoszycach, zdefiniowano zakresy poszczególnych ocen:

- **Mocne strony** – są to obszary, w których obecne działania uważane są przez większość jako skuteczne, tak w odniesieniu do dzisiejszych, jak i przyszłych potrzeb, a stosowane metody oraz mechanizmy koordynacji i zarządzania są właściwe. Są to generalnie zjawiska pozytywne z punktu widzenia możliwości kształtowania przyszłego rozwoju, a na ich kształt ma wpływ zarówno władza samorządowa, jak i społeczność gminy.
- **Słabe strony** – to obszary występowania zjawisk, co do których nie wykorzystano wszystkich sposobów poprawy sytuacji, nie wytworzono skutecznych mechanizmów zarządzania, czy też nie wykorzystano istniejącego potencjału. Odnoszą się one zarówno do obecnych jak i przyszłych potrzeb, stając się barierami w wykorzystaniu szans rozwojowych. Są to zjawiska negatywne, ale możliwe do zmiany w obrębie gminy.
- **Szansę** – to sfera działań i zjawisk, które mogą wspierać nasze planowane przedsięwzięcia i korzystnie wpływać na proces rozwoju społeczno-gospodarczego. Oceniając szanse, wskazywano prawdopodobieństwo ich powstania i ewentualny czas trwania. Zjawiska te mają charakter pozytywny z punktu widzenia możliwości rozwojowych miasta Bartoszyce, jednakże wpływ na ich zaistnienie leży poza bezpośrednim, teraźniejszym zasięgiem władz i społeczności Bartoszycc.

- **Zagrożenia** – to obszary, które niekorzystnie oddziałują lub będą w przyszłości pooddziaływały na nasze planowane działania, mając niekorzystny wpływ na rozwój miasta Bartoszyce. Konieczne jest w tym przypadku określenie prawdopodobieństwa ich powstania, czasu trwania i znaczenia w procesie rozwoju gminy. Zagrożenia są zjawiskiem negatywnym, lecz ich występowanie leży poza możliwościami naszego bezpośredniego oddziaływania.⁴

Na spotkaniach w ramach Zespołu ds. opracowania dokumentu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Bartoszyce na lata 2016 – 2022 opracowano analizę SWOT. W pracach nad analizą udział wzięli przedstawiciele różnych jednostek odpowiedzialnych za realizację polityki społecznej i gospodarczej w gminie - między innymi Urzędu Miasta, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach, jednostek oświatowych, organizacji pozarządowych i innych jednostek.

Tabela nr 22 przedstawia analizę SWOT gminy miejskiej Bartoszyce.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1) Aktywnie działające organizacje pozarządowe	1) Uciążliwe ograniczenia komunikacyjne
2) Dobry stan infrastruktury służącej pomocy społecznej	2) Wysokie długotrwałe bezrobocie
3) Istniejące podmioty ekonomii społecznej	3) Brak ofert pracy dla mieszkańców gminy
4) Ustabilizowana sieć placówek edukacyjnych	4) Odpływ wykształconej młodzieży do większych ośrodków miejskich
5) Dobra współpraca pomiędzy jednostkami pomocy społecznej	5) Łatwy dostęp do tanich używek dzięki przygranicznemu położeniu
6) Dobrze wyposażone jednostki służby zdrowia	6) Pogłębiający się problem uzależnień
7) Przygraniczne położenie dające miejsca pracy	7) Obecność szarej strefy
8) Aktywne środowiska senioralne	8) Starzenie się społeczeństwa
9) Duży potencjał społeczny w gminie	9) Emigracja mieszkańców gminy za granicę lub większych aglomeracji oraz brak chęci powrotu
10) Nawiązane partnerstwa gminy z innymi miastami w kraju i za granicą	10) Brak dużych zakładów pracy
	11) Niskie zarobki
	12) Niewystarczająca publiczna opieka nad dziećmi do lat 3
	13) Brak izby wytrzeźwień
	14) Zjawisko handlu alkoholem i papierosami
	15) Brak taniego budownictwa mieszkaniowego
	16) Brak miejsc spotkań dla przedstawicieli różnych organizacji spoza obszaru pomocy społecznej
	17) Brak dużych obiektów sportowych

⁴ Na podstawie dokumentu: Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Mrągowskiego na lata 2007-2020, s. 96-97.

	<ul style="list-style-type: none"> 18) Niewystarczająca liczba miejsc przedszkolnych 19) Niewystarczająca i ograniczona oferta wydarzeń kulturalnych 20) Istniejące bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych 21) Brak zintegrowanego systemu szybkiego reagowania 22) Brak e-usług w gminie 23) Niewystarczająca liczba miejsc noclegowych związanych z turystyką 24) Słaba oferta zorganizowanych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> 1) Poprawa funkcjonowania systemu szybkiego reagowania 2) Rozwój e-usług w gminie 3) Wykorzystanie środków zewnętrznych, w tym unijnych 4) Pozyskanie nowych inwestorów w Specjalnej Strefie Ekonomicznej 5) Rozwój bazy noclegowej 6) Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży 7) Pogłębianie współpracy z innymi miastami w kraju i za granicą 8) Rozwój systemu pomocy pedagogiczno-psychologicznej dla dzieci i młodzieży 9) Rozwój wsparcia specjalistycznego dla wszystkich mieszkańców gminy 10) Stworzenie mieszkań chronionych 11) Wsparcie rodzin osób niepełnosprawnych i uzależnionych 12) Poprawa wyposażenia szkół i instytucji kultury 13) Rozwój różnych form aktywnego wypoczynku dla dzieci i młodzieży 14) Tworzenie miejsc spotkań dla mieszkańców gminy 15) Rozwój ekonomii społecznej 16) Tworzenie partnerstw międzysektorowych wśród instytucji pomocy społecznej i rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> 1) Starzenie się społeczeństwa 2) Emigracja mieszkańców gminy do innych ośrodków miejskich 3) Zjawisko eurosieroctwa 4) Pogarszający się stan zdrowia mieszkańców gminy 5) Niewystarczająca profilaktyka zdrowotna 6) Brak perspektyw zawodowych dla niektórych mieszkańców gminy

5. ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA BARTOSZYCE NA LATA 2016 – 2022.

Na podstawie diagnozy sytuacji demograficznej i społecznej w mieście Bartoszyce przyjęte zostały obszary priorytetowe dla realizowania polityki społecznej w tej jednostce samorządu terytorialnego. Priorytetowymi w sferze przeciwdziałania problemom społecznym na terenie Bartoszyca powinny być następujące obszary:

- BEZROBOCIE
- PROBLEMY OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE
- PROBLEMY OSÓB STARSZYCH
- RYNEK PRACY
- PRZEMOC W RODZINIE
- WSPIERANIE AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ I INICJATYW ODDOLNYCH
- PROBLEMY OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
- ROZWÓD DZIECI I MŁODZIEŻY
- EKONOMIA SPOŁECZNEJ
- ROZWÓJ OPIEKI ZDROWOTNEJ I PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ
- WSPARCIE RODZIN

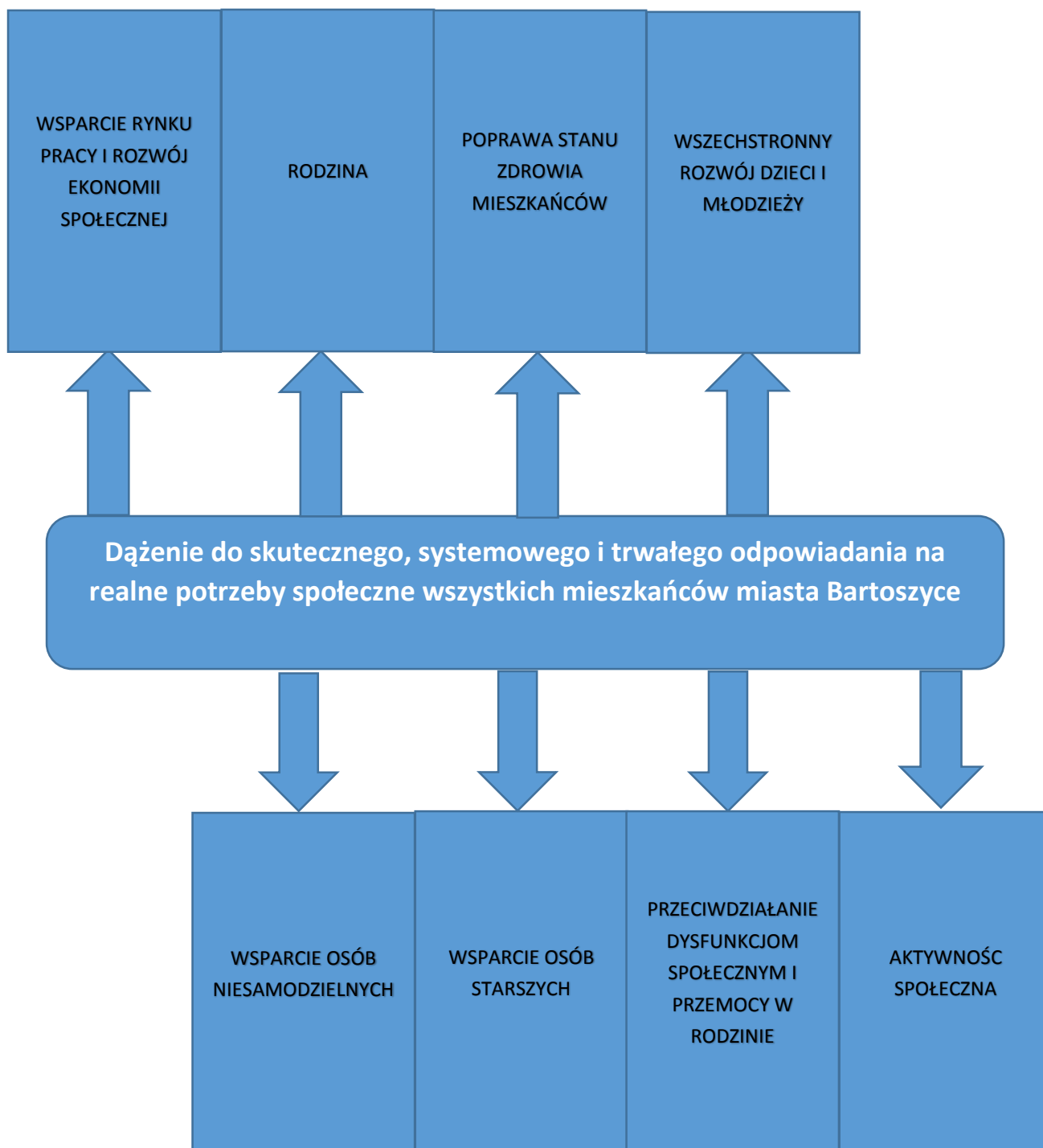
Misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Bartoszyca na lata 2016 – 2022 brzmi:

Dążenie do skutecznego, systemowego i trwałego odpowiadania na realne potrzeby społeczne wszystkich mieszkańców miasta Bartoszyca

Wizja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Bartoszyca na lata 2016-2022 brzmi:

Bartoszyce miastem z silnym i zintegrowanym społeczeństwem, oferującym swoim mieszkańcom wysoką jakość życia i możliwości wieloaspektowego rozwoju

Poniższy schemat przedstawia misję oraz cele strategiczne wyznaczające kierunki poszczególnych działań w Bartoszycach w latach 2016 - 2022.

6. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA BARTOSZYCE NA LATA 2016 -2022

Poniżej przedstawione zostaną poszczególne cele strategiczne wraz z działaniami, które służyć będą ich skutecznej realizacji. Każde działanie zostanie opatrzone takimi wskaźnikami jak: podmiot je realizujący, partnerzy, wskaźniki realizacji oraz okres realizacji działań.

6.1. Realizacja celu strategicznego: Wsparcie rynku pracy i rozwój ekonomii społecznej

WSPARCIE RYNKU PRACY I ROZWÓJ EKONOMII SPOŁECZNEJ

Cel szczegółowy nr 1:

Wsparcie osób młodych na rynku pracy

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Współpraca z Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej osób młodych, pozostających bez pracy,
- Stworzenie banku ofert pracy skierowanych do ludzi młodych,
- Organizacja spotkań podnoszących kwalifikacje zawodowe ludzi młodych,
- Organizacja spotkań ludzi młodych i pozostających bez pracy z potencjalnymi pracodawcami,
- Organizacja spotkań mających na celu promowanie idei samozatrudnienia ,
- Pomoc materialna.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach, organizacje pozarządowe, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba stworzonych banków ofert pracy,
- Liczba zorganizowanych spotkań podnoszących kwalifikacje,
- Liczba zorganizowanych spotkań z pracodawcami,
- Liczba zorganizowanych spotkań promujących ideę samozatrudnienia,
- Kwota udzielonych świadczeń.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 2:

**Doskonalenie kadr, w tym podnoszenie i zmiana kwalifikacji oraz
rozwój kompetencji językowych i ICT**

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Udział kadr w szkoleniach i wizytach studyjnych,
- Udział kadr w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe,
- Udział kadr w studiach podyplomowych,
- Udział kadr w spotkaniach branżowych i konferencjach,
- Wymiana doświadczeń podczas z przedstawicielami analogicznych jednostek w kraju i za granicą.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach, organizacje pozarządowe, Niezależni eksperci, doradcy, jednostki oświatowe.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba osób która wzięła udział w szkoleniach i wizytach studyjnych,
- Liczba osób która wzięła udział w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe,
- Liczba osób która wzięła udział w studiach podyplomowych,
- Liczba osób która wzięła udział w spotkaniach branżowych i konferencjach,
- Liczba spotkań kadr instytucji i organizacji zaangażowanych w realizację polityki społecznej z przedstawicielami analogicznych jednostek w kraju i za granicą.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 3:

Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja spotkań przedsiębiorców i przedstawicieli sektora oświaty,
- Organizacja staży w przedsiębiorstwach,
- Tworzenie programów współpracy szkół z przedsiębiorstwami,
- Organizacja spotkań przedsiębiorców z uczniami w szkołach,
- Organizacja targów pracy.

Podmioty realizujące cel: Urząd Miasta w Bartoszycach, przedsiębiorcy, Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach, jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, Zespół Administracji Oświaty, Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, doradcy zawodowi.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zorganizowanych spotkań przedsiębiorców i przedstawicieli sektora oświaty,
- Liczba zorganizowanych staży w przedsiębiorstwach,
- Liczba stworzonych programów współpracy szkół z przedsiębiorstwami,
- Liczba zorganizowanych spotkań przedsiębiorców z uczniami w szkołach,
- Liczba zorganizowanych targów pracy.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 4:

Wsparcie na rynku pracy osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem osób po 50 roku życia i osób niepełnosprawnych

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Współpraca z Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem osób po 50 roku życia i osób niepełnosprawnych,
- Stworzenie banku ofert pracy skierowanych do osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem osób po 50 roku życia i osób niepełnosprawnych,
- Organizacja spotkań podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem osób po 50 roku życia i osób niepełnosprawnych,
- Organizacja spotkań osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem osób po 50 roku życia i osób niepełnosprawnych z potencjalnymi pracodawcami,
- Organizacja spotkań mających na celu promowanie idei samozatrudnienia,
- Pomoc materialna.

Podmioty realizujące cel: Urząd Miasta w Bartoszycach, przedsiębiorcy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Pracy w Bartoszycach, jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, doradcy zawodowi.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba stworzonych banków ofert pracy,
- Liczba zorganizowanych spotkań podnoszących kwalifikacje,
- Liczba zorganizowanych spotkań z pracodawcami,
- Liczba zorganizowanych spotkań promujących ideę samozatrudnienia,
- Kwota udzielonych świadczeń.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 4:

Wsparcie kobiet na rynku pracy

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Współpraca z Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej kobiet,
- Stworzenie banku ofert pracy skierowanych do kobiet,
- Organizacja spotkań podnoszących kwalifikacje zawodowe kobiet,
- Organizacja spotkań kobiet z potencjalnymi pracodawcami,
- Organizacja spotkań mających na celu promowanie idei samozatrudnienia ,
- Pomoc materialna.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach Urząd Miasta w Bartoszycach, przedsiębiorcy, Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach, jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, doradcy zawodowi.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba stworzonych banków ofert pracy,
- Liczba zorganizowanych spotkań podnoszących kwalifikacje,
- Liczba zorganizowanych spotkań z pracodawcami,
- Liczba zorganizowanych spotkań promujących ideę samozatrudnienia,
- Kwota udzielonych świadczeń.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 5:

Dostosowanie kadr do aktualnych potrzeb rynku pracy

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja kursów i szkoleń podnoszących i zmieniających kwalifikacje zawodowe,
- Organizacja spotkań kadr z pracodawcami,
- Organizacja targów pracy,
- Organizacja staży w przedsiębiorstwach,
- Organizacja wizyt studyjnych do przedsiębiorstw.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, przedsiębiorcy, Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach, jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, doradcy zawodowi.

Wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zorganizowanych kursów i szkoleń podnoszących i zmieniających kwalifikacje zawodowe,
- Liczba zorganizowanych spotkań kadr z pracodawcami,
- Liczba zorganizowanych targów pracy,
- Liczba zorganizowanych staży w przedsiębiorstwach,
- Liczba zorganizowanych wizyt studyjnych do przedsiębiorstw.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 6:

Rozwój ekonomii społecznej

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Stworzenie inkubatora ekonomii społecznej,
- Współpraca z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej,
- Wdrażanie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych,
- Organizacja spotkań informacyjnych z zakresu ekonomii społecznej,
- Organizacja wydarzeń publicznych promujących ekonomię społeczną,
- Organizacja spotkań z zakresu społecznie odpowiedzialnego biznesu.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, przedsiębiorcy, Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach, organizacje pozarządowe, niezależni eksperci.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba stworzonych inkubatorów ekonomii społecznej,
- Liczba wdrożonych klauzul społecznych w zamówieniach publicznych,
- Liczba zorganizowanych spotkań informacyjnych z zakresu ekonomii społecznej,
- Liczba zorganizowanych wydarzeń publicznych promujących ekonomię społeczną,
- Liczba zorganizowanych spotkań z zakresu społecznie odpowiedzialnego biznesu.

Okres realizacji celu: 2016-2020

Cel szczegółowy nr 7:

Wsparcie na rynku pracy osób niepełnosprawnych

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Współpraca z Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych,
- Stworzenie banku ofert pracy skierowanych do osób niepełnosprawnych,
- Organizacja spotkań podnoszących kwalifikacje zawodowe osób niepełnosprawnych,
- Organizacja spotkań osób niepełnosprawnych z potencjalnymi pracodawcami,
- Organizacja spotkań mających na celu promowanie idei samozatrudnienia,
- Pomoc materialna.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, przedsiębiorcy, jednostki służby zdrowia, Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach, jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, doradcy zawodowi.

Wskaźniki realizacji celu:

- Liczba stworzonych banków ofert pracy,
- Liczba zorganizowanych spotkań podnoszących kwalifikacje,
- Liczba zorganizowanych spotkań z pracodawcami,
- Liczba zorganizowanych spotkań promujących ideę samozatrudnienia,
- Kwota udzielonych świadczeń.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 8:

Wsparcie osób długotrwale bezrobotnych i ograniczanie skutków długotrwałego bezrobocia

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Współpraca z Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych,
- Stworzenie banku ofert pracy skierowanych do osób długotrwale bezrobotnych,
- Organizacja spotkań podnoszących kwalifikacje zawodowe osób długotrwale bezrobotnych,
- Organizacja spotkań osób długotrwale bezrobotnych z potencjalnymi pracodawcami,
- Organizacja spotkań mających na celu promowanie idei samozatrudnienia,
- Pomoc materialna.

Podmioty realizujące cel : Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach Urząd Miasta w Bartoszycach, przedsiębiorcy, Urząd Pracy w Bartoszycach, jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, doradcy zawodowi. Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba stworzonych banków ofert pracy,
- Liczba zorganizowanych spotkań podnoszących kwalifikacje,
- Liczba zorganizowanych spotkań z pracodawcami,
- Liczba zorganizowanych spotkań promujących ideę samozatrudnienia,
- Kwota udzielonych świadczeń.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 9:

Rozwój partnerstw na rzecz poprawy sytuacji na rynku pracy

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja spotkań kadry zarządzającej instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy,
- Organizacja spotkań pracowników instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy,
- Stworzenie bazy istniejących zasobów instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy,
- Udział kierownictwa i kadr instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy w spotkaniach branżowych i konferencjach.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach Urząd Miasta w Bartoszycach, przedsiębiorcy, Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach, jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, doradcy zawodowi, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zorganizowanych spotkań kadry zarządzającej instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy,
- Liczba zorganizowanych spotkań pracowników instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy,
- Liczba stworzonych baz istniejących zasobów instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy,
- Liczba zorganizowanych spotkań branżowych i konferencji dla kierownictwa i kadr instytucji i organizacji działających na rzecz rynku pracy.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 10:

Rozwój kompetencji językowych i ICT

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja szkoleń podnoszących kompetencje językowe i ICT dla dzieci i młodzieży,
- Organizacja szkoleń podnoszących kompetencje językowe i ICT dla osób dorosłych,
- Organizacja szkoleń podnoszących kompetencje językowe i ICT dla osób po 50 roku życia,
- Organizacja konkursów wiedzy z zakresu znajomości języków obcych i ICT,
- Organizacja staży zagranicznych.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach Urząd Miasta w Bartoszycach, przedsiębiorcy, Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach, jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, doradcy zawodowi.

Wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zorganizowanych szkoleń podnoszących kompetencje językowe i ICT dla dzieci i młodzieży,
- Liczba zorganizowanych szkoleń podnoszących kompetencje językowe i ICT dla osób dorosłych,
- Liczba zorganizowanych szkoleń podnoszących kompetencje językowe i ICT dla osób po 50 roku życia,
- Liczba zorganizowanych konkursów wiedzy z zakresu znajomości języków obcych i ICT,
- Liczba zorganizowanych staży zagranicznych.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 11:

Promocja miasta Bartoszyce jako terenu atrakcyjnego dla inwestorów

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Stworzenie planu promocji inwestycji na terenie miasta Bartoszyce,
- Współpraca w zakresie promowania miasta Bartoszyce jako terenu atrakcyjnego dla inwestorów,
- Poszukiwanie inwestorów zainteresowanych rozpoczęciem działalności w Bartoszycach,
- Promocja Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Bartoszycach.

Podmioty realizujące cel: Urząd Miasta w Bartoszycach, przedsiębiorcy, Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach, jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, doradcy zawodowi.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba stworzonych planów promocji miasta Bartoszyce,
- Liczba spotkań z przedstawicielami urzędów w zakresie promowania miasta Bartoszyce jako terenu atrakcyjnego dla inwestorów,
- Liczba nawiązanych kontaktów z inwestorami,
- Liczba zorganizowanych akcji promujących Specjalną Strefę Ekonomiczną w Bartoszczech.

Okres realizacji celu: 2016-2022

6.2. Realizacja celu strategicznego: Wsparcie rodziny

WSPARCIE RODZINY

Cel szczegółowy nr 1:

Wsparcie rodzin wielodzietnych

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja programów m.in. integracyjnych, terapeutycznych, profilaktycznych dla rodzin wielodzietnych,
- Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych,
- Organizacja spotkań ze specjalistami i doradcami,
- Organizacja spotkań z zakresu profilaktyki zdrowia,
- Organizacja spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych,
- Promocja idei samozatrudnienia,
- Pomoc materialna.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszczech, Urząd Miasta w Bartoszczech, przedsiębiorcy, Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszczech, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, jednostki oświatowe, instytucje i placówki kultury, Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, niezależni eksperci, organizacje pozarządowe, Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, doradcy zawodowi.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zorganizowanych programów integracyjnych dla rodzin wielodzietnych,
- Liczba inicjatyw z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych,
- Liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami i doradcami,
- Liczba zorganizowanych spotkań z zakresu profilaktyki zdrowia,
- Liczba zorganizowanych spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych,
- Liczba zorganizowanych spotkań z zakresu idei samozatrudnienia,
- Kwota udzielonych świadczeń.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 2:

Doskonalenie funkcji rodziny – wsparcie rodzin dysfunkcyjnych

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja programów integracyjnych i szkoleniowych dla rodzin dysfunkcyjnych,
- Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych,
- Organizacja szkół dla rodziców,
- Organizacja spotkań ze specjalistami i doradcami,
- Organizacja spotkań z zakresu profilaktyki zdrowia,
- Organizacja spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych,
- Promocja idei samozatrudnienia,
- Pomoc materialna.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, przedsiębiorcy, Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, jednostki oświatowe, instytucje i placówki kultury, Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, niezależni eksperci, organizacje pozarządowe, Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, doradcy zawodowi.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zrealizowanych programów integracyjnych dla rodzin dysfunkcyjnych,
- Liczba działań z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych,
- Liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami i doradcami,
- Liczba zorganizowanych spotkań z zakresu profilaktyki zdrowia,
- Liczba zorganizowanych spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych,
- Liczba zorganizowanych spotkań z zakresu promocji idei samozatrudnienia,
- Kwota udzielonych świadczeń.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 3:

Rozwój współpracy międzypokoleniowej

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja różnorodnych warsztatów tematycznych skierowanych dla mieszkańców,
- Organizacja prelekcji, wystaw i spotkań tematycznych, przeglądów artystycznych, plenerów, warsztatów itp.,
- Organizacja rodzinnych festynów i zawodów sportowych,
- Organizacja rodzinnych wycieczek do instytucji kulturalnych i naukowych.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, przedsiębiorcy, Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, jednostki oświatowe, instytucje i placówki kultury, Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, niezależni eksperci, organizacje pozarządowe, Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, doradcy zawodowi.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zorganizowanych warsztatów tematycznych skierowanych dla mieszkańców,
- Liczba zorganizowanych prelekcji, wystaw i spotkań tematycznych,
- Liczba zorganizowanych festynów rodzinnych i rodzinnych zawodów sportowych,
- Liczba zorganizowanych rodzinnych wycieczek do instytucji kulturalnych i naukowych.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 4:

Wsparcie członków rodziny w procesie powrotu na rynek pracy

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja programów integracyjnych dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy,
- Organizacja czasu wolnego dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy,
- Organizacja spotkań ze specjalistami i doradcami,
- Organizacja spotkań z zakresu profilaktyki zdrowia,
- Organizacja spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych,
- Promocja idei samozatrudnienia,
- Pomoc materialna.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, przedsiębiorcy, Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, jednostki edukacyjne, organizacje pozarządowe, doradcy zawodowi, niezależni eksperci.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zorganizowanych programów integracyjnych,
- Liczba inicjatyw z zakresu organizacji czasu wolnego dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy,
- Liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami i doradcami,
- Liczba zorganizowanych spotkań z zakresu profilaktyki zdrowia,
- Liczba zorganizowanych spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych,
- Liczba zorganizowanych spotkań z zakresu idei samozatrudnienia,
- Kwota udzielonych świadczeń.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 5:

Wsparcie zorganizowanych form opieki nad dzieckiem do lat 3

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Tworzenie etatów opiekunek i opiekunów dla dzieci do lat 3,
- Stworzenie programu zorganizowanych form opieki nad dzieckiem do lat 3,
- Tworzenie grup opiekuńczych,
- Tworzenie klubów opieki nad dzieckiem do lat 3,
- Promocja zorganizowanych form opieki nad dzieckiem do lat 3.

Podmioty realizujące cel:, Urząd Miasta w Bartoszycach, jednostki oświatowe, , jednostki edukacyjne, organizacje pozarządowe, Zespół Administracyjny Oświaty w Bartoszycach.

Wskaźniki realizacji celu:

- Liczba utworzonych etatów opiekunek i opiekunów dla dzieci do lat 3,
- Liczba stworzonych programów zorganizowanych form opieki nad dzieckiem do lat 3,
- Liczba stworzonych grup opiekuńczych,
- Liczba stworzonych klubów opieki nad dzieckiem do lat 3,
- Liczba przedsięwzięć promujących zorganizowane formy opieki nad dzieckiem do lat 3.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 6:

Zorganizowanie stałych i doraźnych form opieki nad dzieckiem lub osobą zależną

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Tworzenie etatów opiekunek i opiekunów dla dzieci lub osób zależnych,
- Stworzenie programu zorganizowanych form opieki nad dzieckiem lub osobą zależną,
- Tworzenie grup opiekuńczych,
- Tworzenie klubów opieki nad dzieckiem,
- Promocja stałych doraźnych form opieki nad dzieckiem lub osobą zależną.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, jednostki oświatowe, jednostki edukacyjne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, Zespół Administracyjny Oświaty w Bartoszycach.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba utworzonych etatów opiekunek i opiekunów dla dzieci lub osób zależnych,
- Liczba stworzonych programów zorganizowanych form opieki nad dzieckiem lub osobą zależną,
- Liczba stworzonych grup opiekuńczych,
- Liczba stworzonych klubów opieki nad dzieckiem,
- Liczba przedsięwzięć promujących doraźne formy opieki nad dzieckiem lub osobą zależną.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 7:

Wsparcie mieszkaniowe rodzin najuboższych

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Rozwój mieszkalnictwa socjalnego,
- Rozwój zasobów komunalnych miasta,
- Tworzenie mieszkań chronionych,
- Działania promujące mieszkalnictwo komunalne,
- Wsparcie finansowe najuboższych rodzin w opłatach czynszowych.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, zakłady lokalowe, organizacje pozarządowe,

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba stworzonych mieszkań komunalnych,
- Liczba stworzonych mieszkań chronionych,
- Liczba rodzin zamieszkujących mieszkania komunalne,
- Liczba rodzin zamieszkujących mieszkania socjalne,

- Kwota udzielonych świadczeń pieniężnych.

Okres realizacji celu: 2016-2022

6.3. Realizacja celu strategicznego: Poprawa stanu zdrowia mieszkańców

POPRAWA STANU ZDROWIA MIESZKAŃCÓW

Cel szczegółowy nr 1:

Rozwój dostępności systemu opieki medycznej

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja i rozwój badań profilaktycznych,
- Rozwój form opieki medycznej w szkołach,
- Organizacja wydarzeń i festynów o tematyce prozdrowotnej,
- Rozwój świadczeń pielęgnarskich,
- Rozwój pozastacjonarnych świadczeń lekarskich,
- Stworzenie programu rozwoju opieki medycznej.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, Szpitale i pozostałe jednostki służby zdrowia organizacje pozarządowe, jednostki oświatowe lekarze specjaliści, dietetycy, organizacje służby zdrowia, fizjoterapeuci, rehabilitanci.

Wskaźniki realizacji celu:

- Liczba przeprowadzonych badań profilaktycznych,
- Liczba usług w zakresie opieki medycznej przeprowadzonych w szkołach,
- Liczba zorganizowanych wydarzeń i festynów o tematyce prozdrowotnej,
- Liczba świadczonych usług pielęgnarskich,
- Liczba przeprowadzonych pozastacjonarnych świadczeń lekarskich,
- Liczba stworzonych programów rozwoju opieki medycznej.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 2:

Promocja zdrowego trybu życia

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Opracowanie planu promocji zdrowego trybu życia,
- Organizacja spotkań w ramach planowania wspólnych przedsięwzięć na rzecz promocji zdrowego trybu życia,
- Realizacja przedsięwzięć na rzecz promocji zdrowego trybu życia,
- Zakup ogólnodostępnej infrastruktury przeznaczonej do poprawy stanu zdrowia mieszkańców,
- Spotkania edukacyjne i aktywizujące z mieszkańcami miasta Bartoszyce.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, Szpitale i pozostałe jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki oświatowe, Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji, lekarze specjaliści, dietetycy,

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba opracowanych planów promocji zdrowego trybu życia,
- Liczba spotkań w ramach planowania wspólnych przedsięwzięć na rzecz promocji zdrowego trybu życia,
- Liczba zorganizowanych przedsięwzięć na rzecz promocji zdrowego trybu życia,
- Liczba spotkań edukacyjnych i aktywizujących z mieszkańcami miasta Bartoszyce,
- Liczba zakupionej ogólnodostępnej infrastruktury przeznaczonej do poprawy stanu zdrowia mieszkańców.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 3:

Poprawa stanu zdrowia osób starszych

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja spotkań dla osób starszych z zakresu zdrowego trybu życia,
- Organizacja zajęć ruchowych,
- Rozwój turystyki, sportu i rekreacji,
- Zakup ogólnodostępnej infrastruktury przeznaczonej do poprawy stanu zdrowia osób starszych,
- Organizacja kampanii informacyjnych z zakresu zdrowego trybu życia,
- Utworzenie systemu monitoringu zdrowia.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, szpitale i pozostałe jednostki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, jednostki oświatowe, Lekarze specjaliści, dietetycy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zorganizowanych spotkań dla osób starszych z zakresu zdrowego trybu życia,
- Liczba zorganizowanych zajęć ruchowych dla osób starszych,
- Liczba zakupionej ogólnodostępnej infrastruktury przeznaczonej do poprawy stanu zdrowia osób starszych,
- Liczba zorganizowanych kampanii informacyjnych z zakresu zdrowego trybu życia,
- Liczba utworzonych systemów monitoringu zdrowia osób starszych.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 4:

Profilaktyka i ograniczanie skutków uzależnień

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja kampanii informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży,
- Organizacja kampanii informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do osób dorosłych,
- Organizacja spotkań ze specjalistami w zakresie medycyny i profilaktyki uzależnień,
- Organizacja wydarzeń i festynów promujących profilaktykę uzależnień i zdrowy tryb życia.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, Szpitale i pozostałe jednostki służby zdrowia organizacje pozarządowe, jednostki oświatowe lekarze specjaliści, dietetycy, Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji, Zespół Administracji Oświaty w Bartoszycach, Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki Zdrowia,

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zorganizowanych kampanii informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży,
- Liczba zorganizowanych kampanii informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do osób dorosłych,
- Liczba spotkań ze specjalistami w zakresie medycyny i profilaktyki uzależnień,
- Liczba zorganizowanych wydarzeń i festynów promujących profilaktykę uzależnień i zdrowy tryb życia.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 5:

Rozwój bazy sportowo-rekreacyjno-edukacyjnej oraz kulturalnej

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Zakup sprzętu sportowego przeznaczonego na potrzeby dzieci i młodzieży,
- Zakup sprzętu sportowego przeznaczonego na potrzeby osób dorosłych,
- Organizacja turniejów i imprez sportowych, edukacyjnych i kulturalnych,
- Tworzenie, rozwój i modernizacja obiektów sportowych, rekreacyjnych, edukacyjnych i kulturalnych,
- Promocja osiągnięć sportowych, edukacyjnych i kulturalnych mieszkańców Bartoszczyk.

Podmioty realizujące cel: Urząd Miasta w Bartoszczykach, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszczykach, Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji, Bartoszycki Dom Kultury, Młodzieżowy Dom Kultury, Szpitale i pozostałe jednostki służby zdrowia, instytucje kultury – Biblioteki, organizacje pozarządowe, jednostki oświatowe, organizacje i kluby sportowe.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zakupionego sprzętu sportowego przeznaczonego na potrzeby dzieci i młodzieży,
- Liczba zakupionego sprzętu sportowego przeznaczonego na potrzeby osób dorosłych,
- Liczba zorganizowanych turniejów i imprez sportowych, edukacyjnych i kulturalnych,
- Liczba utworzonych i zmodernizowanych obiektów sportowych, rekreacyjnych, edukacyjnych i kulturalnych,
- Liczba działań promujących osiągnięcia sportowych, edukacyjnych i kulturalnych mieszkańców Bartoszczyk.

Okres realizacji celu: 2016-2022

6.4. Realizacja celu strategicznego: Wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży

WSZECHSTRONNY ROZWÓJ DZIECI I MŁODZIEŻY

Cel szczegółowy nr 1:

Podnoszenie poziomu wiedzy i praktycznych umiejętności dzieci i młodzieży

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,
- Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży,
- Organizacja spotkań dla dzieci i młodzieży z naukowcami i animatorami,
- Promocja aktywnych postaw i osiągnięć dzieci i młodzieży,

- Prowadzenie wymian młodzieżowych,
- Organizacja wycieczek dla dzieci i młodzieży do instytucji kulturalnych edukacyjnych i naukowych.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, szkoły i jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, Zespół Administracyjny Oświaty, Młodzieżowy Dom Kultury, Bartoszycki Dom Kultury, Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji, instytucje kultury – Biblioteki.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba przedsięwzięć mających na celu organizację czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,
- Liczba zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży,
- Liczba zorganizowanych spotkań dla dzieci i młodzieży z naukowcami i animatorami,
- Liczba przedsięwzięć mających na celu promocję aktywnych postaw i osiągnięć dzieci i młodzieży,
- Liczba przeprowadzonych wymian młodzieżowych,
- Liczba zorganizowanych wycieczek dla dzieci i młodzieży do instytucji kulturalnych i naukowych,

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 2:

Rozwój kompetencji kluczowych, językowych i teleinformatycznych dzieci i młodzieży

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja kursów podnoszących kompetencje językowe i teleinformatycznych dzieci i młodzieży,
- Organizacja konkursów z nagrodami,
- Nawiązywanie współpracy z partnerami zagranicznymi i wspólna realizacja projektów,
- Zakup materiałów dydaktycznych i prasy obcojęzycznej do szkół i jednostek oświatowych.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, szkoły i jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, Zespół Administracyjny Oświaty w Bartoszycach, Młodzieżowy Dom Kultury, Bartoszycki Dom Kultury.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zorganizowanych kursów podnoszących kompetencje językowe i teleinformatyczne dzieci i młodzieży,
- Liczba zorganizowanych językowych konkursów z nagrodami,
- Liczba deklaracji współpracy z partnerami zagranicznymi,
- Liczb projektów zrealizowana z partnerami zagranicznymi,

- Liczb zakupionych materiałów dydaktycznych i prasy obcojęzycznej do szkół i jednostek oświatowych.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 3:

Rozwój wsparcia pedagogiczno - psychologicznego dzieci i młodzieży

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja spotkań pedagogów i psychologów z dziećmi i młodzieżą,
- Organizacja spotkań pedagogów i psychologów z rodzicami,
- Organizacja warsztatów rodzinnych,
- Organizacja dyżurów pedagogów i psychologów w szkołach,
- Organizacja mobilnego wsparcia pedagogicznego i psychologicznego.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, szkoły i jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, Zespół Administracyjny Oświaty, Młodzieżowy Dom Kultury, Bartoszycki Dom Kultury.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zorganizowanych spotkań pedagogów i psychologów z dziećmi i młodzieżą,
- Liczba zorganizowanych spotkań pedagogów i psychologów z rodzicami,
- Liczba zorganizowanych warsztatów rodzinnych,
- Liczba zorganizowanych dyżurów pedagogów i psychologów w szkołach,
- Liczba zorganizowanych inicjatyw mobilnego wsparcia pedagogicznego i psychologicznego.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 4:

Promocja czytelnictwa wśród dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych

- Doposażenie szkół i jednostek oświatowych w zbiory biblioteczne,
- Organizacja konkursów literackich,
- Organizacja spotkań z pisarzami i autorami książek,
- Organizacja wydarzeń promujących i propagujących czytelnictwo,
- Tworzenie klubów czytelnika,
- Organizacja Targów książki.

Podmioty realizujące cel: Urząd Miasta w Bartoszycach, szkoły i jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, biblioteki, księgarnie, niezależni eksperci.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 5:

Tworzenie nowych miejsc przedszkolnych

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Budowa nowych obiektów przedszkolnych,
- Modernizacja istniejących obiektów przedszkolnych,
- Zakup infrastruktury skierowanej dla punktów przedszkolnych.

Podmioty realizujące cel: Urząd Miasta w Bartoszycach, Przedszkola i pozostałe jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, niezależni eksperci, animatorzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zbudowanych nowych obiektów przedszkolnych,
- Liczba zmodernizowanych istniejących obiektów przedszkolnych,
- Liczba zakupionej infrastruktury skierowanej dla punktów przedszkolnych.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 6:

Wsparcie dzieci i młodzieży niepełnosprawnych i no szczególnych potrzebach

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Uruchamianie programów edukacyjnych, motywacyjnych, uświadamiających, treningów umiejętności społecznych i zawodowych,
- Działania integracyjne,
- Rozwój bazy i wyposażenia jednostek działających na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych i o szczególnych potrzebach,
- Działania podnoszące poczucie własnej wartości,
- Organizacja spotkań ze specjalistami,
- Pomoc materialna.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, szkoły i jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, pedagodzy, psychologowie, Powiatowa Komenda Policji, niezależni eksperci, animatorzy, doradcy, Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, Zespół Administracyjny Oświaty w Bartoszycach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Instytucje kultury.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba uruchomionych programów edukacyjnych, motywacyjnych, uświadamiających, treningów umiejętności społecznych i zawodowych,
- Liczba podjętych działań integracyjnych,
- Liczba podjętych działań podnoszących poczucie własnej wartości,
- Liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami,
- Kwota świadczeń udzielonych w ramach pomocy materialnej.

Okres realizacji celu: 2016-2022

6.5. Realizacja celu strategicznego: Aktywność społeczna

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Cel szczegółowy nr 1:

Rozwój idei wolontariatu

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja kampanii informacyjnych na temat wolontariatu,
- Organizacja kampanii promujących wolontariat,
- Stworzenie Strategii Rozwoju Wolontariatu,
- Stworzenie Rady Rozwoju Wolontariatu,
- Organizacja spotkań i animacji w szkołach promujących wolontariat.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, szkoły i jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, pedagodzy, psychologowie, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, niezależni eksperci, animatorzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zorganizowanych kampanii informacyjnych na temat wolontariatu,
- Liczba zorganizowanych kampanii promujących wolontariat,
- Liczba stworzonych Strategii Rozwoju Wolontariatu,
- Liczba stworzonych Rad Rozwoju Wolontariatu,
- Liczba zorganizowanych spotkań i animacji w szkołach promujących wolontariat.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 2:

Wspieranie inicjatyw oddolnych

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja szkoleń z zakresu wpierania postaw proobywatelskich,
- Organizacja szkoleń z zakresu pozyskiwania funduszy na realizację inicjatyw oddolnych,
- Wspieranie powstawania i funkcjonowania oddolnych grup działania,
- Stworzenie systemu informacyjnego dla oddolnych grup działania,
- Wspieranie procesu rozwoju i integracji oddolnych grup działania.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, szkoły i jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej niezależni eksperci, animatorzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu wpierania postaw proobywatelskich,
- Liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu pozyskiwania funduszy na realizację inicjatyw oddolnych,
- Liczba inicjatyw wspierających powstawanie i funkcjonowanie oddolnych grup działania,
- Liczba stworzonych systemów informacyjnych dla oddolnych grup działania,
- Liczba inicjatyw wspierających proces rozwoju i integracji oddolnych grup działania.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 3:

Rozwój postaw proobywatelskich

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Stworzenie miejskiego budżetu obywatelskiego,
- Wpieranie powstawania inicjatyw i projektów proobywatelskich,
- Organizacja szkoleń i animacji z zakresu wspierania postaw proobywatelskich,
- Organizacja kampanii promujących postawy proobywatelskie,

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, szkoły i jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej niezależni eksperci, animatorzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba stworzonych miejskich budżetów obywatelskich,
- Liczb inicjatyw wspierających powstawanie projektów proobywatelskich,
- Liczba zorganizowanych szkoleń i animacji z zakresu wspierania postaw proobywatelskich,
- Liczb zorganizowanych kampanii promujących postawy proobywatelskie.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 4:

Wsparcie działalności organizacji pozarządowych

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Stworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych,
- Wspieranie funkcjonowania i rozwoju Centrum Organizacji Pozarządowych,
- Organizacja szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje członków organizacji pozarządowych,

- Organizowanie inicjatyw integrujących organizacje pozarządowe,
- Organizacja wydarzeń promujących działalność organizacji pozarządowych,
- Wsparcie rozwoju infrastruktury niezbędnej dla działalności organizacji pozarządowych,
- Zakup sprzętu niezbędnego dla działalności organizacji pozarządowych,
- Wsparcie promocji działalności organizacji pozarządowych,
- Stworzenie Rady Organizacji Pozarządowych,
- Wspieranie współpracy w ramach partnerstw międzysektorowych.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, szkoły i jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej niezależni eksperci, animatorzy.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba stworzonych Centrów Organizacji Pozarządowych,
- Liczba inicjatyw wspierających funkcjonowanie i rozwój Centrum Organizacji Pozarządowych,
- Liczba zorganizowanych szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje członków organizacji pozarządowych,
- Liczba zorganizowanych inicjatyw integrujących organizacje pozarządowe,
- Liczba zorganizowanych wydarzeń promujących działalność organizacji pozarządowych,
- Liczba sztuk zakupionego sprzętu niezbędnego dla działalności organizacji pozarządowych,
- Liczba inicjatyw promujących działalność organizacji pozarządowych,
- Liczba utworzonych Rad Organizacji Pozarządowych,
- Liczba inicjatyw w zakresie współpracy w ramach partnerstw międzysektorowych.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 5:

Rozwój współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz społeczności lokalnych z innymi organizacjami na szczeblu wojewódzkim, krajowym i międzynarodowym

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja spotkań kadry zarządzającej instytucji i organizacji działających na rzecz społeczności lokalnych,
- Organizacja spotkań pracowników instytucji i organizacji działających na rzecz społeczności lokalnych,
- Organizacja wizyt studyjnych,
- Stworzenie bazy istniejących zasobów instytucji i organizacji działających na rzecz społeczności lokalnych,
- Udział kierownictwa i kadr instytucji i organizacji działających na rzecz społeczności lokalnych w spotkaniach branżowych i konferencjach.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, szkoły i jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej niezależni eksperci, animatorzy.

Wskaźniki realizacji celu:

- Liczba spotkań kadry zarządzającej instytucji i organizacji działających na rzecz społeczności lokalnych,
- Liczba spotkań pracowników instytucji i organizacji działających na rzecz społeczności lokalnych,
- Liczba zorganizowanych wizyt studyjnych,
- Liczba stworzonych baz istniejących zasobów instytucji i organizacji działających na rzecz społeczności lokalnych,
- Liczba przedstawicieli kierownictwa i kadr instytucji i organizacji działających na rzecz społeczności lokalnych w spotkaniach branżowych i konferencjach.

Okres realizacji celu: 2016-2022+

6.6. Realizacja celu strategicznego: Wsparcie osób wymagających szczególnej opieki

WSPARCIE OSÓB WYMAGAJĄCYCH SZCZEGÓLNEJ OPIEKI

Cel szczegółowy nr 1:

Wsparcie dla osób starszych, niepełnosprawnych i niesamodzielnych

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Likwidowanie barier architektonicznych,
- Organizacja czasu wolnego dla osób starszych, niepełnosprawnych i niesamodzielnych,
- Organizacja spotkań integrujących i aktywizujących osoby starsze, niepełnosprawne i niesamodzielne,
- Organizacja wydarzeń integrujących osoby starsze niepełnosprawne i niesamodzielne z lokalną społecznością,
- Organizacja spotkań umacniających więzi międzypokoleniowe,
- Promocja aktywnych postaw i osiągnięć osób starszych, niepełnosprawnych i niesamodzielnych, organizacja warsztatów, festynów, plenerów, przeglądów, wycieczek, wystaw itp.,
- Wsparcie podmiotów działających na rzecz osób starszych,
- Rozwój infrastruktury w zakresie opieki stałej i doraźnej,
- Pomoc materialna.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, szkoły i jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, domy pomocy społecznej, niezależni eksperci, animatorzy, lekarze, przedstawiciele służby zdrowia, psychologowie, Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji, instytucje kultury.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych,
- Liczba zorganizowanych spotkań integrujących, aktywizujących i wzmacniających więzi międzypokoleniowe,
- Liczba wydarzeń integrujących osoby starsze z lokalną społecznością,
- Liczba przedsięwzięć promujących aktywne postawy i osiągnięcia osób starszych, niepełnosprawnych i niesamodzielnych,
- Liczba wspartych klubów seniora,
- Kwota udzielonych świadczeń.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 2:

Wsparcie dla rodzin osób starszych, wymagających stałej opieki i niepełnosprawnych

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja spotkań ze specjalistami i doradcami,
- Organizacja spotkań i wydarzeń integracyjnych,
- Organizacja spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych,
- Tworzenie nowej oraz rozwój istniejącej infrastruktury służącej osobom wymagającym stałej opieki i niepełnosprawnych,
- Pomoc materialna.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, szkoły i jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, domy pomocy społecznej, niezależni eksperci, animatorzy, lekarze, przedstawiciele służby zdrowia, psychologowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami i doradcami,
- Liczba zorganizowanych spotkań i wydarzeń integracyjnych,
- Liczba zorganizowanych spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych,
- Kwota udzielonych świadczeń.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 3:

Rozwój i promocja działalności osób wymagających szczególnej opieki

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja warsztatów i kursów dla osób wymagających szczególnej opieki,
- Organizacja wystaw i wydarzeń promujących działalność i twórczość osób wymagających szczególnej opieki,
- Organizacja kampanii promujących działalność osób wymagających szczególnej opieki,
- Organizacja spotkań ze specjalistami.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, szkoły i jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, domy pomocy społecznej, niezależni eksperci, animatorzy, lekarze, przedstawiciele służby zdrowia, psychologowie, placówki i instytucje kultury, Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zorganizowanych warsztatów i kursów dla osób wymagających szczególnej opieki,
- Liczba zorganizowanych wystaw i wydarzeń promujących twórczość osób wymagających szczególnej opieki,
- Liczba zorganizowanych kampanii promujących działalność osób wymagających szczególnej opieki,
- Liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami.

Okres realizacji celu: 2016-2022

6.7. Realizacja celu strategicznego: Przeciwdziałanie dysfunkcjom społecznym i przemocy w rodzinie

PRZECIWDZIAŁANIE DYSFUNKCJOM SPOŁECZNYM I PRZEMOCY W RODZINIE

Cel szczegółowy nr 1:

Zwiększenie dostępności programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Popularyzacja programów korekcyjno-edukacyjnych,
- Wdrażanie programów korekcyjno-edukacyjnych w jednostkach pomocy społecznej,

- Stworzenie systemu monitoringu wdrażania programów korekcyjno-edukacyjnych,
- Tworzenie akcji promujących wdrażanie programów korekcyjno-edukacyjnych.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, szkoły i jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, domy pomocy społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Służba więzienna, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, niezależni eksperci, animatorzy, lekarze, przedstawiciele służby zdrowia, psychologowie, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Sądy i prokuratura.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba wdrożonych programów korekcyjno-edukacyjnych,
- Liczba stworzonych systemów monitoringu programów korekcyjno-edukacyjnych,
- Liczba stworzonych akcji promujących programy korekcyjno-edukacyjne.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 2:

Wsparcie osób znajdujących się w kryzysie i osób doświadczających przemocy

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja spotkań ze specjalistami i doradcami,
- Organizacja spotkań z zakresu profilaktyki zdrowia,
- Organizacja spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych,
- Rozwój dostępności istniejącej infrastruktury,
- Pomoc materialna,
- Stworzenie i wspieranie działalności punktu interwencji kryzysowej.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, szkoły i jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, domy pomocy społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Służba Więzienna, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, niezależni eksperci, animatorzy, lekarze, przedstawiciele służby zdrowia, psychologowie, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Sądy i prokuratura.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami i doradcami,
- Liczba zorganizowanych spotkań z zakresu profilaktyki zdrowia,
- Liczba zorganizowanych spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych,
- Kwota udzielonych świadczeń,
- Liczba stworzonych punktów informacji kryzysowej.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 3:

Zwiększenie dostępu do programów terapeutycznych

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Realizacja projektów zwiększających dostęp do programów terapeutycznych,
- Tworzenie akcji promujących programy terapeutyczne,
- Tworzenie nowych modeli programów terapeutycznych,
- Pilotażowe wdrażanie stworzonych programów terapeutycznych.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, szkoły i jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, domy pomocy społecznej, Komenda Powiatowa Policji, niezależni eksperci, animatorzy, lekarze, przedstawiciele służby zdrowia, psychologowie, Kuratorzy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zrealizowanych projektów zwiększających dostęp do programów terapeutycznych,
- Liczba stworzonych akcji promujących programy terapeutyczne,
- Liczba stworzonych nowych modeli programów terapeutycznych,
- Liczba pilotażowych wdrożonych programów terapeutycznych.

Okres realizacji celu: 2016-2022

Cel szczegółowy nr 4:

Wsparcie oraz integracja podmiotów przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- Organizacja szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje członków podmiotów przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym,
- Organizowanie inicjatyw integrujących podmioty przeciwdziałające dysfunkcjom społecznym,
- Organizacja wydarzeń promujących działalność podmiotów przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym,
- Zakup sprzętu niezbędnego dla działalności podmiotów przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym,
- Wsparcie promocji działalności podmiotów przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym.

Podmioty realizujące cel: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Urząd Miasta w Bartoszycach, szkoły i jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, domy pomocy społecznej, Komenda Powiatowa Policji, niezależni eksperci, animatorzy, lekarze, przedstawiciele służby zdrowia, psychologowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Przykładowe wskaźniki realizacji celu:

- Liczba zorganizowanych szkoleń i innych działań podnoszących kompetencje członków organizacji przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym,
- Liczba zorganizowanych inicjatyw integrujących organizacje przeciwdziałające dysfunkcjom społecznym,
- Liczba zorganizowanych wydarzeń promujących działalność organizacji przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym,
- Liczba zakupionego sprzętu niezbędnego dla działalności organizacji przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym,
- Liczba podjętych akcji promocji działalności organizacji przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym.

Okres realizacji celu: 2016-2022

7. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bartoszyce na lata 2016 – 2022 jest Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta w Bartoszytach, który w ramach swoich kompetencji może przekazać realizowanie Strategii innym instytucjom. Monitoring i ewaluacja Strategii również należy do obowiązków Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta w Bartoszytach.

Głównym zadaniem wynikającym z procesu ewaluacji i monitoringu ma być odpowiedź na pytanie: Czy, a jeśli tak, to w jakim stopniu została zrealizowana wizja pomocy społecznej w mieście Bartoszyce zawarta w niniejszym dokumencie.

Pytania szczegółowe, które mogą ułatwić monitorowanie i ewaluację Strategii to:

- 1) Czy cel główny i poszczególne cele szczegółowe zostały osiągnięte?
- 2) Czy udało się zrealizować poszczególne działania?
- 3) Czy pozyskiwane środki finansowe były wystarczające do realizacji poszczególnych przedsięwzięć?
- 4) Czy podejmowane były inne, nie zawarte w Strategii działania, które wpisywały się w realizację wizji polityki społecznej w Bartoszytach?
- 5) Czy nawiązana została wystarczająca współpraca między różnymi instytucjami i organizacjami w mieście Bartoszyce w celu realizacji założeń Strategii?

Monitoring i ewaluacja niniejszego dokumentu będą polegać na systematycznej ocenie osiąganych wskaźników. Wskaźniki realizacji strategii zostały podane przy opisie poszczególnych celów szczegółowych. Bazą informacji do pomiaru mogą być dane GUS oraz instytucji i organizacji, które są odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów szczegółowych. Podstawą do oceny, czy założona wizja polityki społecznej została osiągnięta będzie zestawienie wskaźników sprzed i po realizacji niniejszego dokumentu strategicznego. Jeśli zapisane w Strategii wskaźniki zostaną osiągnięte, będzie to podstawą do stwierdzenia, iż w mieście Bartoszyce wizja polityki społecznej została zrealizowana.

Skuteczny monitoring i ewaluacja opierać się będą na dwóch elementach:

Zespole monitorującym Strategię – zespole wspierającym Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta w Bartoszytach w zakresie monitoringu i ewaluacji Strategii w którym na zasadzie dobrowolności będą działać przedstawiciele instytucji i organizacji zaangażowanych w sferę polityki społecznej w mieście Bartoszyce.

Corocznej ocenie stanu wdrażania Strategii – taka częstotliwość pomiaru pozwoli na regularne sprawdzanie bieżącego stopnia osiągania poszczególnych wskaźników oraz podejmowanie ewentualnych działań naprawczych.

Systematycznie prowadzony monitoring i ewaluacja Strategii dadzą możliwość kontrolowania działań podejmowanych w zakresie polityki społecznej w Bartoszytach. Zebrane dzięki nim dane pozwolą również na skuteczniejsze planowanie przyszłych przedsięwzięć.

8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII

Środki finansowe przeznaczone na realizację poszczególnych celów zawartych w niniejszym dokumencie, przeznaczane będą rokrocznie, na podstawie planów budżetowych poszczególnych jednostek wyznaczonych do ich realizacji.